

PLA D'INTEGRITAT DEL CONSELL COMARCAL DEL VALLÈS OCCIDENTAL

Novembre 2022

Índex

1	INTRODUCCIÓ	2
2	OBJECTIUS, DEFINICIÓ I ABAST.....	3
3	SISTEMA D'INTEGRITAT COMARCAL I PLA D'INTEGRITAT	4
3.1	CONDICIONANTS I RISCOS EN LA GESTIÓ PROPIS DELS CONSELLS COMARCALS	4
3.2	PRIORITZACIÓ D'ACTUACIONS	7
4	ESTRUCTURA I ELEMENTS DEL SISTEMA D'INTEGRITAT	8
4.1	IMPULS POLÍTIC DEL SISTEMA D'INTEGRITAT.....	8
4.2	CODI ÈTIC I DE BON GOVERN.....	8
4.2.1	Modificació del Codi ètic i bon govern	9
4.3	PLA DE MESURES ANTIFRAU.....	12
4.4	FORMACIÓ, SENSIBILITACIÓ I DIFUSIÓ	13
4.5	VIES DE COMUNIACIÓ	16
4.5.1	Canal de resolució de dubtes ètics	16
4.5.2	Canal d'alertes	17
4.6	CONFLICTES D'INTERÈS.....	20
4.6.1	Procés de gestió de conflictes d'interès	20
4.7	MAPA DE RISCOS.....	23
4.7.1	Enfocament dels mapes de risc	23
4.7.2	Metodologia d'avaluació del risc: passos a seguir per a la seva implementació	26
4.8	MARC ORGANITZATIU I ÒRGANS DEL SISTEMA D'INTEGRITAT	27
4.9	INDICADORS D'ALERTA RÀPIDA: BANDERES VERMELLES	30
4.10	ENS INSTRUMENTALS	32
4.11	RISCOS EXTENS I GRUPS D'INTERÈS.....	33
4.12	TRANSPARÈNCIA.....	34
4.13	RESPONSABILITAT SOCIAL CORPORATIVA	35
5	SEGUIMENT I REVISIÓ.....	36

ANNEX I: CODI ÈTIC I BON GOVERN

1.- INTRODUCCIÓ

És voluntat del Consell Comarcal del Vallès Occidental continuar impulsant i consolidant una institució íntegra i sòlida i que integri les polítiques d'integritat i l'ètica com un pilar de la seva idiosincràsia, com a element de millora continua de l'organització i de defensa dels valors del servei públic.

El camí que ha recorregut el Consell Comarcal en aquest àmbit els darrers anys és llarg i ha permès articular diferents accions en l'àmbit de l'ètica, la transparència, l'accés a la informació i la responsabilitat social corporativa, que ara formen part d'un sistema global i transversal d'integritat corporativa.

L'elaboració del present Pla d'integritat s'ha portat a terme dins del projecte de creació d'una Guia per la implantació de plans d'integritat als ens comarcals impulsat per la Fundació Transparència i Bon Govern Local de l'Associació Catalana de Municipis i Comarques. El Consell Comarcal del Vallès Occidental ha estat, junt amb el del Penedès, els dos primers consells de Catalunya a assumir aquest nou repte.

El projecte ha permès al Consell Comarcal del Vallès Occidental la redefinició de les prioritats en matèria d'integritat, la introducció de nous elements dins del sistema i la construcció d'una referència, com és aquest document, que ha de permetre el desenvolupament continu d'accions.

Fruit d'aquest treball neix el present Pla, que vol ser la **guia de referència en l'acció del Consell Comarcal** en aquest àmbit i que té la voluntat d'executar mesures o accions en tots els vessants del que ha de ser un sistema d'integritat complet, és a dir, en l'estratègic, l'instrumental i l'organitzatiu.

Amb l'aprovació del Pla i definit, per tant, el **full de ruta a seguir en matèria d'integritat**, el Consell Comarcal del Vallès Occidental s'insta a continuar recorrent el camí cap a construir una institució èticament més sòlida amb la col·laboració i implicació de totes les persones que en formen part, des dels càrrecs electes fins els treballadors i treballadores de la institució, així com els càrrecs habilitats i de comandament.

2.- OBJECTIUS, DEFINICIÓ I ABAST

L'objectiu del Pla d'integritat és establir les bases que han de **guiar l'acció del Consell Comarcal del Vallès Occidental pel desenvolupament del seu sistema d'integritat**, com a eina per a seguir creant una administració més oberta, garantir una millor gestió dels recursos públics i, en definitiva, reforçar la bona gestió pública i la millora contínua a l'organització.

Per tal de complir aquest propòsit, la voluntat del present Pla és la d'operar en tot el radi d'acció de les polítiques d'integritat, és a dir, impulsar mesures en les **tres capes fonamentals d'un sistema d'integritat: l'estratègica, l'instrumental i l'organitzativa**.

El Pla d'integritat s'ha concebut amb una **triple finalitat**. D'una banda, com a **instrument aglutinador de totes les mesures** que es porten a terme dins de l'acció del Consell en matèria d'integritat.

En segona instància, i com a element dinàmic, té l'objectiu de promoure la modificació de mesures existents, i alhora establir els principis per la **revisió i el seguiment temporal de les mesures**.

I, per últim, el Pla ha estat creat com un mitjà per impulsar **noves eines que s'han d'implementar**, per tal que el Consell continuï caminant en el compromís per una gestió més integrada, eficient i transparent dels recursos públics.

En relació amb l'abast, aquest Pla és d'aplicació al conjunt de personal del Consell Comarcal i els seus ens dependents. Això inclou:

- > Al conjunt de membres electes del Consell Comarcal.
- > Als empleats públics i personal directiu del Consell Comarcal, del Consorci per a la Gestió de Residus del Vallès Occidental i de qualsevol altre ens instrumental que hi estigui adscrit.

3.- SISTEMA D'INTEGRITAT COMARCAL I PLA D'INTEGRITAT

3.1.- CONDICIONANTS I RISCOS EN LA GESTIÓ PROPIS DELS CONSELLS COMARCALS

Un dels principals riscos en la gestió de l'activitat comarcal porta causa en els recursos disponibles per a l'exercici de les competències que té atribuïdes, en virtut de les quals desenvolupa i s'executa el Pla d'Actuació Comarcal.

Una adequada gestió de les polítiques públiques comarcals a més de requerir d'un àmbit competencial que li doni cobertura, necessita d'una font de finançament suficient que permeti l'assoliment dels objectius fixats.

En aquest sentit, l'anàlisi d'aquests riscos identificats ha de partir del marc competencial en base al qual el Consell Comarcal desenvolupa la seva programació, així com dels recursos de que disposa per a la seva materialització.

Pel que fa l'àmbit competencial comarcal, cal partir del caràcter d'entitat local d'acord amb l'article 3.2 de la LBRL, el seu establiment ha de venir fixat pels respectius Estatuts d'autonomia, tal com estableix l'article 152.3 de la Constitució espanyola. Més concretament l'article 42 de la LBRL estableix què: «Les comunitats autònomes, d'acord amb el que disposen els seus estatuts respectius, poden crear en el seu territori comarques o altres entitats que agrupin diversos municipis, les característiques dels quals determinin interessos comuns que requereixin una gestió pròpia o demanin la prestació de serveis d'aquest àmbit.» i l'apartat tercer indica que: «Les lleis de les comunitats autònomes han de determinar l'àmbit territorial de les comarques, la composició i el funcionament dels seus òrgans de govern, que són representatius dels ajuntaments que agrupen, així com les competències i els recursos econòmics que, en tot cas, se'ls assignin», amb el ben entès que cal respectar els límits de la legislació bàsica i de l'autonomia local tal com recorda la STC 168/2016 (FJ 4 b). Per tant, l'àmbit competencial de les comarques ve determinat en la normativa autonòmica de creació així com en la legislació autonòmica sectorial.

L'article 85 del TRLMC estableix que "Correspon a la comarca realitzar activitats i prestar serveis públics d'interès supramunicipal. Li correspon també assegurar l'establiment i l'adequada prestació dels serveis municipals en el territori de la comarca i l'exercici de les competències municipals, en els termes establerts per la Llei de l'organització comarcal de Catalunya i per la legislació de règim local."

Al seu torn, l'article 25.1 del TRLOC preveu que "correspon a la comarca l'exercici de les competències següents: a) Les que li atribueix el TRLOC en matèria de cooperació, assessorament i coordinació dels ajuntaments b) Les que li atribueixen les lleis del Parlament i c) Les que li deleguin o li encarreguin de gestionar l'Administració de la Generalitat, la diputació corresponent, els municipis, les mancomunitats i les comunitats de municipis, i les organitzacions associatives d'ens locals regulades pels títols X i XI del Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya. Les delegacions o els encàrrecs de gestió han d'anar acompanyats de la transferència dels recursos necessaris per a exercir-los".

A la pràctica, l'atribució competencial del Consell Comarcal es troba en lleis sectorials i en delegacions de l'Administració de la Generalitat.

En el primer cas, existeixen nombroses lleis del Parlament de Catalunya que atribueixen a les Comarques competències¹, si bé cap d'elles contempla de forma expressa un finançament per al seu exercici, en conseqüència les despeses inherents a aquests àmbits competencials s'han d'atendre amb els recursos propis que l'article 39 del TRLOC atribueix a les Comarques, especialment amb el Fons de Cooperació Local que, com s'indicarà posteriorment, és insuficient per atendre les activitats que la comarca té encomanada.

En el segon cas, competències que el Consell Comarcal exerceix per delegació de la Generalitat de Catalunya, existeixen situacions en les que hi ha un evident desequilibri entre l'actuació a realitzar per delegació i el finançament obtingut. Inevitablement aquest desajust repercuteix en la gestió comarcal, generant riscos propis d'escenaris en els que a causa d'un infrafinançament, no es poden assignar els recursos personals i materials òptims.

Un exemple d'aquesta situació es troba en el Contracte Programa 2022-2025 per a la coordinació, la cooperació i la col·laboració entre el Departament de Drets Socials i Consell Comarcal del Vallès Occidental en matèria de serveis socials i altres programes relatius al benestar social, amb un dèficit inicial de finançament, en especial en relació a alguns dels programes bàsics com és l'atenció a la infància.

Les actuacions que realitza el Consell Comarcal en el marc de contractes programes, convenis, delegacions provinents d'altres Administracions, o en exercici d'una atribució legal, mancades d'una suficient dotació econòmica per a la seva adequada prestació, constitueix un potencial risc en la seva gestió.

Cada vegada succeeix en més ocasions l'emissió d'informes negatius per part de la intervenció en el moment d'assumir competències i encàrrec sense tenir garantit el seu finançament.

Així mateix, la prestació de serveis comarcals vinculats a programes o instruments de col·laboració amb altres administracions, principalment la Generalitat en l'àmbit escolar, de

¹ A mode merament exemplificatiu es poden citar les següents lleis: Pel que fa al Sistema bibliotecari, l'art. 40 Llei 4/1993, de 18 de març, del sistema bibliotecari de Catalunya. Pel que fa al servei de deixalleria l'art. 52 Text refós de la Llei reguladora dels residus, aprovat per Decret Legislatiu 1/2009, del 21 de juliol, estableix el següent: «1. Els municipis de més de cinc mil habitants de dret, independentment o associadament i, si escau, els consells comarcals i l'Entitat Metropolitana dels Serveis Hidràulics i del Tractament de Residus han d'establir el servei de deixalleria mitjançant la instal·lació de la planta o les plantes necessàries per a la recollida dels residus explicitats en l'annex d'aquesta Llei.» Pel que fa a la recollida selectiva de residus municipals, l'art. 53.2 Text refós de la Llei reguladora dels residus, aprovat per Decret Legislatiu 1/2009, del 21 de juliol estableix el següent: «2. En el cas que els municipis de menys de cinc mil habitants de dret no puguin prestar el servei de recollida selectiva per si mateixos o en col·laboració amb altres municipis, la recollida selectiva pot ser assumida pel consell comarcal o ens consorciat corresponent, d'acord amb la legislació de règim local aplicable a Catalunya. Així mateix, a tots els municipis de menys de cinc mil habitants de dret els és aplicable el que estableix l'apartat 2 a) de l'article 5, sobre disposicions específiques, sempre que hi concorrin les condicions referides en el dit apartat. No obstant això, els residus per als quals s'ha disposat un règim específic es regeixen per la normativa aplicable». Pel que fa a protecció civil, l'art. 50 Llei 4/1997, de 20 de maig, de protecció civil de Catalunya. Pel que fa a l'esport, l'art. 40 Text únic de la Llei de l'esport, aprovat per Decret Legislatiu 1/2000, del 31 de juliol. Pel que fa a polítiques de joventut, l'art. 14 Llei 33/2010, de l'1 d'octubre, de polítiques de joventut. Pel que fa a l'àmbit de medi ambient, l'art. 33.4 i 54 Llei 16/2017, de l'1 d'agost, del canvi climàtic. Pel que fa al patrimoni cultural, la Llei 9/1993, del 30 de setembre, del Patrimoni Cultural Català. Pel que fa a turisme, la Llei 13/2002, del 21 de juny, de turisme de Catalunya. Pel que fa a Serveis socials, la Llei 12/2007, d'11 d'octubre. Pel que fa a transport escolar i servei de menjador escolar, la Llei 12/2009, de 10 de juliol.

l'ocupació, serveis socials o habitatge, entre altres, en ocasions pateixen d'una incertesa temporal, és a dir, no existeix compromís explícit en donar una continuïtat indefinida al programa o servei. Aquesta incertesa impossibilita dimensionar els mitjans personals que cal assignar de forma estructural i estable, produint-se una inevitable temporalitat en els vincles laborals no desitjable, tant per la precarietat que comporta, com per les dificultats per trobar un encaix en el règim laboral.

En definitiva, els recursos propis de que disposa el Consell Comarcal –principalment el Fons de Cooperació Local- són insuficients per a la realització i prestació d'activitats i serveis, sense que les aportacions que en el seu cas puguin efectuar altres Administracions per realitzar actuacions concretes, doni resposta a aquesta necessitat, produint-se una excessiva dependència d'ingressos finalistes d'altres administracions.

Com s'ha indicat, la principal font de recursos propis del Consell Comarcal prové del Fons de Cooperació Local es distribueix d'acord amb criteris de població, renda comarcal i altres que s'han considerat per els diferents gestors de la Direcció General d'Administració Local i la Generalitat de Catalunya. Aquest Fons actualment és insuficient atès que no permet solucionar els problemes de finançament estructurals que arrosseguem els ens comarcals.

D'acord amb el que s'ha exposat, la realitat és que el Consell Comarcal desenvolupa la seva activitats en un marc d'incertesa, inestabilitat i fragilitat financera atès la naturalesa del seu finançament. Els recursos per a cobrir els compromisos adquirits i derivats de les necessitats de dotar d'estructura per a la gestió del conjunt de programes i serveis és insuficient i condicionat, en molts casos, a les limitacions associades a la gestió de subvencions i programes de la Generalitat de Catalunya i/o d'altres vies de finançament puntual.

El pressupost del Consell Comarcal s'ha incrementat progressivament per tal de donar resposta a les necessitats dels ajuntament i la ciutadania sense un marc financer suficient i amb continuïtat. Des de l'any 2015 fins a l'actualitat s'ha incrementat en un 115% i el Fons de Cooperació Local ha reduït la seva dotació.

També s'identifiquen dificultats per a establir marcs de col·laboració estables i suficients, El marge de maniobra per a operar amb d'altres administracions supralocals és molt limitada. Els instruments per a la gestió (convenis, subvencions, etc...) existents no permeten donar als consells comarcals dels recursos financers necessaris.

El marc normatiu que estableix les competències dels consells comarcals no està clarament definit. Per aquest motiu aquestes entitats es troben amb un volum important i diversa de reglamentació sectorial que és d'aplicació a la gestió i desenvolupament d'un conjunt significatiu de serveis i activitats.

Relacionat amb l'anterior punt, la transformació de models de col·laboració interadministrativa com el contracte programa en convenis subvencionals també genera incertesa i recursos insuficients.

El Consell Comarcal ha d'assumir, en el context d'actual de la normativa laboral, molts riscos atès que els processos d'estabilització de personal no es veuen acompanyats dels recursos necessaris per a garantir plenament la seva continuïtat, comprometent-se d'aquesta forma la gestió dels recursos humans i generant molta incertesa jurídica.

El Servei d'Ocupació de Catalunya és un clar i destacat exemple d'aquest fet. La temporalitat dels programes, les condicions d'execució respecte als recursos humans (en molts casos cal que

sigui personal laboral), la manca de cobertura del 100% de la despesa realment executada (indemnitzacions...) així com d'altres elements relacionats tenen com a conseqüència el desajust entre les condicions dels programes i les necessitats reals d'execució.

En fi, es pot afirmar que el dèficit de finançament en moltes de les actuacions que realitza el Consell Comarcal en virtut d'instruments de col·laboració amb altres administracions, i la incertesa temporal en la mesura que no queda garantida la seva continuïtat i consolidació, genera riscos en la seva gestió, principalment en les dificultats en trobar l'encaix jurídic que harmonitzi la satisfacció de les necessitats inherents de cada actuació amb la disponibilitat dels mitjans personals necessaris per fer-ho possible.

3.2.- PRIORITZACIÓ D'ACTUACIONS

Afrontar el desplegament d'un sistema d'integritat implica **prendre una sèrie de decisions inicials en la fase inicial del projecte**. Són decisions que han d'ajudar a emmarcar el procés de creació i implementació de les eines i, alhora, a consolidar la integritat com a política pública de l'ens.

Les decisions preses en el marc de desplegament del projecte han de servir per **marcar les directrius i prioritzar les actuacions** que permetin una implementació acurada i possibilista del sistema d'integritat institucional.

En la implementació del sistema d'integritat, el Consell Comarcal del Vallès Occidental ha entès com a prioritàries el desplegament de les següents actuacions, que es desenvolupen al llarg del present document:

- > Modificació del Codi ètic i de bon govern
- > Impuls del Pla de mesures antifrau
- > Desenvolupament de les vies de comunicació en matèria d'ètica pública.
- > Establiment d'un procediment de procés de conflicte d'interès.
- > Implementació i seguiment dels mapes de riscos
- > Configuració dels òrgans que conformen el sistema d'integritat
- > Vinculació al Pla dels ens instrumentals
- > Continuïtat de l'aposta per la transparència
- > Impuls de la responsabilitat corporativa com a model per a l'acció comarcal
- > Treball respecte als riscos externs i els grups d'interès.

4.- ESTRUCTURA I ELEMENTS DEL SISTEMA D'INTEGRITAT

4.1.- IMPULS POLÍTIC DEL SISTEMA D'INTEGRITAT

Per tal de garantir que la implementació del Pla d'integritat sigui sòlida i de llarg recorregut, cal tenir present que les representants i els representants polítics han de jugar un paper transcendental per atorgar a la integritat l'entitat que es mereix.

En aquesta línia, amb l'objectiu de donar continuïtat, recorregut i visibilitat al Pla d'integritat cal un **lideratge o aposta política**. Aquest lideratge s'ha d'entendre com una aposta ferma per a l'impuls i la continuïtat del conjunt dels elements del sistema.

Vinculat amb el lideratge polític, cal construir també un **consens polític**, és a dir, la generació d'una visió aglutinadora, bastida amb àmplies majories que vagin més enllà de l'equip de govern. Aquest consens és determinant per tal de configurar la integritat com una línia política dotada de continuïtat i no tan sols d'uns plantejaments i mesures inicials que puguin quedar esmoreïdes amb el temps. Malgrat que la posada en marxa i construcció del sistema pot realitzar-se en un termini inferior a una legislatura, impregnar l'organització d'una cultura d'integritat requereix **constància** i un període de temps ampli per a **consolidar** la política. Un sistema d'integritat forma part de les polítiques de **bon govern i bona gestió pública** i, per tant, ha de tenir una **perspectiva de millora contínua**.

Pel mateix acord plenari que s'aprovà el Pla de Mesures Antifrau, el Ple del Consell Comarcal del Vallès Occidental, el setembre de 2022, amb la voluntat de manifestar un compromís ferm contra el frau, aprovà també una Declaració Institucional de lluita contra el frau.

L'objectiu de la Declaració és, de forma complementària a la resta de mesures del Pla de Mesures Antifrau, promoure dins de l'organització una cultura que descoratgi tota activitat fraudulenta i que faciliti la seva prevenció i detecció. En aquest sentit, l'aprovació d'una Declaració per part del Ple envia un senyal inequívoc a la ciutadania i als servidors/es públics de la corporació del compromís del Consell Comarcal en relació amb aquesta línia política.

Aquesta Declaració és assumida sense necessitat de comunicació expressa pels membres de la corporació un cop en formen part, bé com a càrrec electe o personal de la institució, com a part del sistema d'integritat.

4.2.- CODI ÈTIC I DE BON GOVERN

El Codi ètic i de bon govern és un element central de tot sistema d'integritat. El codi ètic del Consell Comarcal del Vallès Occidental ha de servir per **construir un marc ètic comú** per al conjunt de persones que treballen en aquesta organització, sense perjudici de la posició, condició o règim jurídic de vinculació.

El desenvolupament del codi ètic es planteja doncs entorn de la reflexió de quina contribució pot tenir el codi en la definició i millora de la prestació dels serveis públics i la millora de la confiança de la ciutadania en la institució

4.2.1. Modificació del Codi ètic i bon govern

Segons el preàmbul de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, una societat democràtica i la necessitat que els interessos públics siguin servits amb objectivitat, neutralitat i imparcialitat obliga que l'actuació dels servidors públics s'ajusti a uns paràmetres que garanteixin el compliment d'aquests principis, a través de codis de conducta i bones pràctiques que tenen com a destinataris els servidors públics.

Aquest Codi dona compliment al mandat previst en l'article 55.3 de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern i forma part dels elements del Pla d'Integritat del Consell Comarcal.

El Pla de Mesures Antifrau aprovat pel Ple comarcal el setembre de 2022 estableix en el seu punt 5.3. l' "Actualització i revisió del Codi Ètic i de Bon Govern del Consell Comarcal del Vallès Occidental (2016) en el marc del Pla d'Integritat". Atesa la seva aprovació l'any 2016 i els canvis legislatius viscuts, es proposa la revisió i actualització del document en el marc de l'elaboració del Pla d'Integritat del Consell Comarcal del Vallès Occidental.

Aquesta revisió es fa també tenint en compte que els darrers anys el Consell s'ha dotat d'altres instruments que recullen també preceptes relacionats amb la integritat, com el Pla d'Acollida de la institució, la Guia per a un llenguatge inclusiu, el Pla Intern d'Igualtat i el propi Pla de Mesures Antifrau.

Per tal de fer la revisió del Codi s'ha seguit el Model de codi de conducta dels alts càrrecs locals proposat per la Xarxa de Governants Transparents de Catalunya (integrada per la Generalitat de Catalunya, el Consorci AOC, les diputacions de Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona, l'Àrea Metropolitana de Barcelona, i les entitats municipalistes ACM i l'FMC) constituïda amb l'objectiu de donar suport als ens locals en l'aplicació de la Llei 19/2014.

La Xarxa de Governants Transparents va elaborar un model de codi de conducta dels alts càrrecs de l'Administració local (2017) que pogués ser adoptat pels ens locals de Catalunya. Aquest codi, publicat al portal MUNICAT, conté els principis ètics i de bon govern a què s'han de sotmetre els alts càrrecs i les normes de conducta per les quals s'han de regir, que inclouen, a més d'uns compromisos generals, els compromisos en relació amb els conflictes d'interessos i grups d'interès i els compromisos en relació amb la ciutadania.

El codi de conducta elaborat per la Xarxa de Governants Transparents de Catalunya es considera un instrument idoni per regular el comportament ètic dels alts càrrecs d'aquest ens local, així com per complir amb el mandat contingut a la Llei 19/2014.

Amb aquest Codi, el Consell Comarcal del Vallès Occidental estableix els principis ètics i el compromís dels càrrecs electes i tot el personal de la institució en el desenvolupament de les seves funcions. La seva finalitat és garantir una gestió política propera i compromesa amb la ciutadania i els municipis del Vallès Occidental i oferir mecanismes eficaços, democràtics i transparents en l'actuació comarcal.

La revisió també permet fer extensiu el Codi ètic als ens depenents com el Consorci per a la Gestió de Residus del Vallès Occidental.

A continuació, s'estableixen les característiques més rellevants del Codi ètic i de bon govern del Consell Comarcal del Vallès Occidental després de les modificacions realitzades i que es pot trobar en l'annex I.

Naturalesa jurídica del Codi ètic i de bon govern

El Codi ètic i de bon govern és un instrument jurídic de naturalesa reglamentària, i en conseqüència, s'adscriu al corpus normatiu.

La naturalesa reglamentària del Codi implica que no es requereixi una adhesió voluntària al Codi, ja que els destinataris, és a dir, tots els servidors públics del Vallès Occidental, incloent-hi els dels seus ens dependents, n'estan subjectes de manera perceptiva.

A més, la naturalesa reglamentària implica una subjecció més estricta a l'hora incoar possibles expedients sancionadors, i en el seu cas, en l'aplicació de sancions, previstes en la Llei 19/2014.

Subjectes obligats

Els subjectes obligats pel Codi ètic i de bon govern són el conjunt de servidors públics del Consell Comarcal del Vallès Occidental.

El Codi, doncs, és d'aplicació:

- > A tots els representants electes, és a dir, els consellers i conselleres comarcals i els membres del Plenari dels ens dependents (Consorti per la Gestió de Residus del Vallès Occidental).
- > Els titulars d'òrgans superiors i directius, segons la definició de la normativa en matèria de règim local. Atès el que determina l'article 16 del Decret Llei 4/2003, de 4 de novembre, d'aprovació del Text refós de la Llei d'organització comarcal de Catalunya, es consideren alts càrrecs els i les gerents dels consells comarcals.
- > Tot el personal de la institució comarcal i el Consorti, així com el personal habilitat amb funcions de secretaria i intervenció.

Incloent com a subjectes obligats al conjunt de servidors públics, més enllà de les obligacions legals de gaudir d'un codi de conducta d'aplicació a alts càrrecs i directius (vinculats a l'aplicació la Llei 19/2014), el Consell té la voluntat d'atorgar al Codi ètic i de bon govern d'una perspectiva transversal i probablement més longeva, i alhora ajuda a consolidar la noció que la integritat i ètica pública concerneix a tota l'organització.

Contingut

Pel que fa al contingut del Codi ètic i de bon govern, a continuació, s'exposa els elements que s'hi recullen:

- > **Introducció i ubicació al sistema:** text introductori que emmarca la visió estratègica en integritat pública del Consell i estableix una visió global del sistema d'integritat. A més

estableix la naturalesa jurídica del codi, explícita normativa de referència i realitza una descripció del contingut.

- > **Àmbit objectiu:** establiment dels objectius globals i específics que es pretenen amb la implementació del Codi.
- > **Àmbit subjectiu:** determinació de quines són les persones subjectes al codi ètic i de conducta.
- > **Principis d'actuació i valors ètics:** relació dels principis i valors inherents al servei públic i l'ètica que han de regir l'actuació de les persones destinatàries del Codi.
- > **Principis de bon govern:** definició de principis que no només facin referència a l'ètica i la conducta sinó també al bon govern.
- > **Normes de conducta relatives al conflicte d'interès i als grups d'interès:** normes generals que han d'adoptar les persones subjectes al codi i orientar les seves actuacions.
- > **Definició detallada de la política d'obsequis i regals:** normes que regulen la recepció d'obsequis i regals que van més enllà d'una declaració genèrica, i fixació de l'actuació pertinent.
- > **Compromisos dels alts càrrecs i càrrecs electes:** normes d'específic compliment per a alts càrrecs i càrrecs electes.
- > **Compromisos en relació amb la ciutadania:** principis generals d'actuació en vers a la transparència, confidencialitat, participació i gestió de recursos públics.
- > **Seguiment i òrgan de garantia:** definició i composició de l'òrgan que haurà de vetllar pel compliment del codi i per la seva revisió i seguiment.
- > **Conseqüències d'incompliment:** tipificació de les conductes irregulars o infractores i la seva vinculació als procediments i/o sancions corresponents.
- > **Mecanismes de revisió i seguiment:** definició i periodicitat dels mecanismes de revisió i seguiment del mateix Codi, incloent-ne el procediment per la seva actualització.

Mecanisme de control, compliment i seguiment

Amb la voluntat de garantir el control i el compliment del Codi ètic i de bon govern, en el marc de l'aprovació d'aquest Pla d'integritat, el Consell Comarcal del Vallès Occidental ha adoptat la creació d'una **Comissió de seguiment del sistema d'integritat**, com a òrgan garant del conjunt d'elements del sistema d'integritat.

La Comissió de seguiment del sistema d'integritat té la missió d'impulsar l'ètica i la integritat al Consell i orientar en aquestes matèries al conjunt de l'organització, i d'entre altres funcions, és l'encarregada del seguiment, control i millora del Codi ètic i de bon govern.

La composició i la resta de funcions de la Comissió de seguiment del sistema d'integritat es poden consultar a l'apartat "Marc organitzatiu del sistema d'integritat" del present document.

4.3.- PLA DE MESURES ANTIFRAU

El passat setembre, el Ple del Consell Comarcal del Vallès Occidental va aprovar el Pla de mesures antifrau de la corporació.

El Pla de mesures antifrau és un instrument enfocat a la gestió de fons procedents de la Unió Europea i concretament al control del finançament vinculat al Pla de Recuperació, Transparència i Resiliència procedent dels fons Next Generation.

En aquest sentit, el Pla està destinat a garantir que aquests fons es destinen als objectius pretesos i d'aquesta manera, es preserven els interessos financers de la Unió Europea.

El contingut del Pla està regulat en l'Ordre HFP/1030/2021, per la qual s'estableix el procediment i format de la informació a proporcionar per les Entitats del Sector Públic Estatal, Autonòmic i Local per al seguiment del compliment de fites i objectius i d'execució pressupostària i comptable de les mesures dels components del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència i concretament en el seu article 6 i en l'Annex II.B.5.

Així doncs, la finalitat del Pla de Mesures Antifrau del Consell Comarcal del Vallès Occidental és garantir i declarar que, en l'àmbit de la seva actuació, tots els fons vinculats a l'execució del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (PRTR) gestionats pel Consell, s'utilitzaran de conformitat amb les normes aplicables, en particular en relació amb la prevenció, detecció i correcció del frau i els conflictes d'interès.

Les mesures que incorpora el Pla de mesures antifrau s'han estructurat seguint el denominat "cicle antifrau", que contempla quatre dimensions de lluita contra el frau: la prevenció, detecció, correcció i persecució. Concretament, les mesures s'han separat en dues categories tenint en compte la seva naturalesa:

Mesures de prevenció del frau, la corrupció i els conflictes d'interès

- > Aprovació d'una Declaració institucional de lluita contra el frau
- > Autoavaluació del risc de frau i definició d'accions per a minimitzar l'impacte o la probabilitat d'ocurrència del risc
- > Actualització i revisió del Codi Ètic i de Bon Govern del Consell Comarcal aprovat en sessió plenària de 21 de juliol del 2016 .
- > Formació sobre ètica pública
- > Implantació d'un protocol de gestió de conflictes d'interès
- > Implantació d'un model de Declaració d'absència de conflicte d'interès (DACI)

Mesures de detecció, correcció i persecució del frau, la corrupció i els conflictes d'interès:

- > Constitució d'una Unitat Antifrau
- > Definició i comunicació d'un sistema d'alertes de risc (banderes vermelles)
- > Implantació de l'avaluació dels procediments de contractació vinculats a l'execució de les mesures del PRTR
- > Establiment i publicació d'un canal d'alertes
- > Implantació d'un protocol d'actuació en cas d'alerta o sospita de frau, corrupció o conflicte d'interès

4.4 FORMACIÓ, SENSIBILITACIÓ I DIFUSIÓ

La difusió de la cultura d'integritat a l'organització passa per dur a terme diverses accions de tall sensibilitzador, formatiu i de difusió amb els diferents perfils que integren l'organització comarcal, tant a nivell polític com tècnic, i també a nivell extern, de cara a fer difusió de l'aposta per la integritat i els seus instruments a la ciutadania.

De cara a articular el model de formació, sensibilització i difusió en integritat del Consell Comarcal del Vallès Occidental, es perfilen **cinc grans línies per a una política de formació, sensibilització i de difusió**:

1. **Formació, sensibilització i difusió entre els càrrecs electes.**
2. **Formació, sensibilització al conjunt de la plantilla** d'empleats/des, i formació específica en aspectes vinculats al sistema d'integritat i a la gestió dels riscos.
3. **Formació específica relativa a elements del sistema d'integritat** per part dels qui han d'aplicar-lo.
4. **Integrar el coneixement del marc d'integritat en processos de gestió de persones – RR.HH.**, i especialment en la selecció i incorporació de professionals a l'organització, l'acollida de nous professionals, i les promocions internes.
5. **Difusió i comunicació externa** d'accions en matèria d'integritat.

Formació, sensibilització i difusió entre els càrrecs electes

El **pla formatiu, de sensibilització i difusió adreçat als càrrecs electes** contempla dues accions:

- > **Sessions de sensibilització i formació per a electes i càrrecs de confiança**, que presenti o reforci els continguts, eines i sistema d'integritat. En el cas de la difusió adreçada als càrrecs electes, la rotació vinculada als cicles electorals demana una acció comunicativa especialment focalitzada en els nous/ves consellers i conselleres comarcals, estiguin o no a l'equip de govern, i repetida periòdicament, a l'inici de cada mandat.

- > “Pack” de benvinguda als nous/ves electes, amb documentació referida al sistema d’integritat comarcal. Caldria activar-lo tant a l’inici de legislatura com en possibles incorporacions al llarg del mandat. Aquest material pot incloure referències a l’àmbit comunicatiu i de fair play polític.

Formació, sensibilització al conjunt de la plantilla

El **pla formatiu, de sensibilització i difusió adreçat al conjunt de la plantilla** contempla tres accions:

- > Sessions de sensibilització i debat entorn a valors ètics i el model d’integritat per a tota la plantilla.
- > Inclusió al Pla de Comunicació Interna d’accions relacionades amb la transmissió dels valors i principis d’una institució íntegra
- > **Formació específica vinculada a sistema d’integritat.** Es poden plantejar formacions internes, també a través de recursos que poden oferir institucions catalanes i, a més, incloure i destacar al catàleg formatiu aquelles formacions enfocades a la integritat pública (conflicte d’interès, canal d’alertes, resolució de dilemes ètics, ètica pública, bon govern, etc.). És recomanable implicar els treballadors/es, directament o indirecta, en la identificació de les temàtiques del pla formatiu; per exemple, mitjançant una breu enquesta que reculli les principals dificultats i dilemes amb les que es troben, i les necessitats formatives que identifiquen.
- > **Desenvolupament d’un repositori de materials** que ajudin a consolidar la tasca sensibilitzadora i formativa, i permetin l’auto-formació per part de qualsevol integrant de la corporació a partir de casos i exemples pràctics, entre d’altres. Diverses institucions catalanes han desenvolupat eines i documentació al respecte, com poden ser l’ACM, l’Oficina Antifrau de Catalunya o l’EAPC. També s’hi poden incloure exemples de casos pràctics o dilemes ètics resolts en el si de l’organització, a més de l’explicació de les diferents eines de què disposa l’entitat.

Formació específica relativa a elements del sistema d’integritat

El **pla de formació específica per a actors encarregats de l’acompliment** contempla dues accions:

- > **Formació als encarregats de l’acompliment d’accions en matèria d’integritat.** Aquesta formació ha d’estar enfocada a les funcions específiques i les eines disponibles en matèria d’integritat. És de vital importància portar a terme aquesta formació en el cas de canvis en els integrants dels òrgans que integren el sistema d’integritat.
- > **Formació específica relacionada amb la gestió del risc,** en aquells àmbits de risc on s’hagi detectat la necessitat d’una intervenció prioritària arran de l’avaluació de riscos.

Integrar el coneixement del marc d’integritat en processos de gestió de persones – RR.HH

El **pla d'integració del coneixement del marc d'integritat en els processos de gestió de persones -RR.HH** té tres accions:

- > Introducció d'un apartat específic referent al marc d'integritat dins del Manual d'acollida del Consell Comarcal del Vallès Occidental
- > Adaptació de temaris de processos selectius i de promoció interna, per tal d'incorporar-hi aspectes vinculats al sistema d'integritat i garantir-ne el coneixement per part de les persones candidates en aquests processos.
- > Adaptació de les eines emprades en processos selectius per tal de donar cabuda a explorar el coneixement i aplicació del marc de principis i valors públics en les persones que hi participen.

Difusió i comunicació externa d'accions en matèria d'integritat a la ciutadania

El **pla de difusió i comunicació externa del sistema d'integritat** contempla una acció:

- > Creació d'un espai web al portal institucional sobre integritat institucional que inclogui enllaços a:
 - Pla d'integritat
 - Codi ètic
 - Pla de mesures antifrau
 - Bústia ètica
 - Canal d'alertes del Pla de Mesures Antifrau
- > Accions comunicatives externes:
 - Realització de notícies a la web corporativa
 - Explicació de les diferents eines d'integritat que s'inclouen a l'apartat web.
- > Accions comunicatives internes:
 - Enviament de notes o píndoles formatives amb continguts vinculats al sistema d'integritat (conflicte d'interès, codi ètic, anàlisi de riscos, ètica pública...)
 - Desenvolupament d'un repositori de materials que ajudin a consolidar la tasca sensibilitzadora i formativa, i permetin l'auto-formació per part de qualsevol integrant de la corporació a partir de casos i exemples pràctics, entre d'altres.
 - Organització de sessions o debats entorn el treball de casos reals o dubtes plantejats al voltant del sistema d'integritat, codi ètic, conflicte d'interès, ètica pública, etc.

4.5. VIES DE COMUNIACIÓ

Els sistemes d'integritat, lluny de ser concebuts com a sistemes estancs, han de garantir la interconnexió entre els òrgans i les mesures creades per la seva implementació i el conjunt d'actors que es relacionen amb el Consell.

En aquest sentit, gaudir d'un sistema d'integritat amb bona salut suposarà establir vies de comunicació ètica de caràcter bidireccional, que permetin crear un nexa d'unió entre institució, servidors públics i ciutadania.

Per tal de complir el citat propòsit d'una major interconnexió, el Consell Comarcal del Vallès Occidental preveu implementar dues vies de comunicació, que s'introdueixen a continuació.

4.5.1 Canal de resolució de dubtes ètics

La resolució de dilemes ètics concrets derivats de la pràctica professional és una via indiscutiblement efectiva a l'hora de conscienciar i d'alinear l'organització i els seus professionals amb els valors que promou el model d'integritat, i d'orientar pràctiques i conductes d'acord amb el previst al Codi ètic aprovat per la corporació.

A diferència del canal d'alertes –ja previst en el Pla de Mesures Antifrau–, que forma part dels dispositius de detecció de possibles irregularitats, la creació d'una bústia ètica a l'abast d'electes, càrrecs directius i de comandaments, i personal en plantilla de la corporació, dona resposta a la necessitat de clarificar dubtes i dilemes amb caràcter preventiu, i d'obtenir una orientació clara i concreta davant d'una situació no necessàriament fraudulenta, davant de la qual la persona no té clara quina és la línia d'integritat que cal seguir o bé quins límits (ètics i/o normatius) ha de tenir en compte a l'hora de prendre una determinada decisió.

Per tant, convé separar la bústia ètica del canal d'alertes (prevista al Pla de Mesures Antifrau aprovat el setembre de 2022), molt més formal i garantista amb un biaix cap a la comunicació d'alertes i denúncies.

La bústia es concep com una via d'accés a la resolució de dubtes relacionats amb l'aplicació del sistema d'integritat, amb les següents característiques:

- > **Objecte:** donar respostes davant de dubtes en la interpretació i aplicació dels valors d'integritat de l'organització.
- > **Qui hi té accés:** totes les persones que formen part de l'ens local – càrrecs electes, de confiança, personal directiu i de comandament, i el conjunt de treballadors/es de la corporació.
- > **Grau de protecció de qui efectua la consulta:** donat que aquest és un canal complementari al canal d'alertes, i està pensat per a resoldre dubtes i no per a donar curs a la investigació de possibles actes contra la integritat, no es planteja que sigui anònim. Es reserva per a el canal de denúncies l'emissió de comunicacions amb protecció de la identitat.
- > **Òrgan gestor de la bústia:** Comissió del Pla d'Integritat

- > **Procés de gestió de les consultes:** independentment de la solució organitzativa adoptada, els requisits de procediment de bústia ètica i canal de denúncies han d'estar adequadament diferenciats.

4.5.2 Canal d'alertes

El Pla de Mesures Antifrau aprovat el setembre de 2022 preveu l'establiment i publicació d'un Canal d'alertes.

En concret, es preveu: *"la creació d'un espai específic a la pàgina web del Consell Comarcal (www.consellvallesoccidental.cat) destinada a fer difusió pública de tots els elements que conformen aquest Pla, entre els quals una via de comunicació d'alertes".*

El Pla de Mesures Antifrau també especifica que *"La creació d'una via de comunicació d'alertes comporta posar a disposició de qualsevol persona interessada d'una eina a través de la qual es pugi formular qualsevol sospita o alerta d'una possible activitat fraudulenta, corrupta o viciada per conflicte d'interessos per part de qualsevol persona que pogués actuar en nom del Consell Comarcal.*

L'examen de les comunicacions o les alertes presentades i la proposta de mesures que puguin derivar-se'n recaurà en la Unitat Antifrau del Consell Comarcal, seguint el Protocol d'actuació en cas d'alerta o sospita de frau, corrupció o conflicte d'interès establert en aquest Pla.

Qualsevol alerta presentada serà tractada per la Unitat Antifrau amb la deguda confidencialitat.

Igualment, la persona alertadora serà informada de la recepció de l'alerta i de l'inici de les comprovacions, així com del resultat d'aquestes".

En aquest sentit, la implementació d'un canal d'aquestes característiques ha de contribuir a legitimar i reforçar la confiança en el sistema i garantir-ne l'efectivitat des del punt de vista de la detecció, persecució i correcció del frau i la corrupció.

En aquest sentit, és la voluntat del Consell **adherir-se a l'eina tecnològica que està creant el Consorci d'Administració Oberta de Catalunya**, encara en fase de prova, que permetrà fer un salt qualitatiu en la gestió de les comunicacions i la confidencialitat dels informants.

Objectius i principis generals del canal

L'objectiu del canal és **afavorir el coneixement de possibles situacions d'irregularitat** a l'organització que, d'una altra manera, podrien restar silenciades, perquè garanteix la confidencialitat del procés i protegeix a la persona que posa en coneixement els fets. Juga un paper clau, per tant, en la **descoberta i prevenció d'infraccions i irregularitats**. La informació que es recull mitjançant el canal, a més, permet **l'activació i reforç dels mecanismes previstos al sistema d'integritat**, i pot posar en alerta respecte de situacions que els òrgans de control no hagin detectat. En aquest sentit, el canal de denúncies també ha de ser una eina que permeti, a

partir de les alertes recollides, **millorar i clarificar**, si escau, **el sistema d'integritat de les organitzacions i, concretament, el codi ètic i de conducta**.

Règim jurídic

El Consell haurà de definir i aprovar la **normativa reguladora** del canal d'alertes, així com establir altra normativa aplicable amb caràcter supletori, en el seu cas.

La regulació del canal de denúncies, en tot cas haurà de respectar i donar compliment a la **Directiva 2019/1937 relativa a la protecció de les persones que informen sobre infraccions del Dret de la Unió**.

La Directiva 2019/1937 estableix unes **bases mínimes** que haurà d'incloure's en la regulació interna de tots els Estats membres en matèria de **protecció de les persones alertadores**, tal com veiem en el considerant 104: "La present Directiva estableix normes mínimes i ha de ser possible per als Estats membres introduir o mantenir disposicions que siguin més favorables". En concret, els Estats membres han de:

- > Assegurar que tota forma de **represàlia** de les persones alertadores estigui **prohibida**;
- > Designar a les autoritats competents responsables de la denúncia externa i del seguiment.

A més, per tal de determinar la regulació del canal, el Consell haurà d'estar emetent a la imminent transposició de la Directiva, és a dir, a la **futura Llei reguladora de la protecció de les persones que informin sobre infraccions normatives i de lluita contra la corrupció**. Aquesta Llei haurà d'establir les bases estatals per a l'establiment de canals d'alerta per part de les entitats que integren el sector públic.

Drets i obligacions de la persona que presenta la comunicació i de la persona a la qual s'atribueix la conducta comunicada

És important identificar els drets i deures de les persones que presenten les comunicacions i de la persona a qui s'atribueix la conducta que es comunica.

La **persona alertadora** té **dret a**:

- > No rebre cap mena de represàlia, discriminació, ni qualsevol altra conseqüència professional o personal o efecte negatiu per raó de la comunicació formulada.
- > Que es comprovin els fets o omissions comunicats.
- > La garantia d'anonimat i confidencialitat.

La **persona alertadora** té **l'obligació de**:

- > Proporcionar tota la informació i documentació de què disposi sobre el fet que es comunica.
- > Abstenir-se d'endegar comunicacions efectuades amb mala fe o abús de dret.

La **persona a la qual s'atribueix la conducta** té **dret a:**

- > La màxima reserva en les tasques d'investigació i gestió del cas.
- > Ser informada de la comunicació presentada, llevat que motivadament i d'acord amb el principi de proporcionalitat, l'òrgan gestor consideri que cal mantenir el secret en benefici de la investigació.
- > Que no es formuli cap recomanació ni conclusió que, de manera directa o indirecta, continguin referències nominals mentre no hagin tingut oportunitat real de conèixer els fets comunicats i de deixar constància del seu parer.
- > Que no s'informi ningú, ni es cedeixin les dades mentre la comprovació dels fets no faci palesa la versemblança dels fets comunicats

La **persona a la qual s'atribueix la conducta** té **l'obligació de:**

- > Col·laborar en la comprovació dels fets

En tot cas, i des del punt de vista de les obligacions de la persona alertadora, cal evitar l'establiment de requisits formals estrictes en la comunicació que puguin desincentivar l'alerta, i, malgrat la persona denunciant que ho fa de mala fe no queda protegida, s'ha de partir de la suposició de bona fe i de la creença raonable en la certesa dels fets denunciats, per la qual cosa cal ser extremadament restrictiu a l'hora d'imposar obligacions a la persona alertadora.

Òrgan gestor del canal

El Consell Comarcal del Vallès Occidental, amb la voluntat de garantir un correcte funcionament del canal, entén que la unitat encarregada de la gestió del canal d'alertes haurà de ser la **Unitat antifrau**.

La Unitat haurà de ser plenament **objectiva, transparent i imparcial** en els processos de recerca i resolució de les alertes que es formulin. Cal doncs conferir a aquest òrgan un **estatus singular** quant a **autonomia funcional** per tal de garantir el desenvolupament de les seves funcions amb **independència**.

D'aquesta manera, la Unitat antifrau, creada en el marc de la implementació del Pla de mesures antifrau, haurà **d'incrementar el seu radi d'acció i assumir l'estudi de les alertes vinculades a qualsevol acció de la corporació**.

La composició i la resta de funcions de la Unitat antifrau es poden consultar a l'apartat "Marc organitzatiu del sistema d'integritat" del present document.

Protocol d'actuació en cas d'alerta o sospita de frau, corrupció o conflicte d'interès

El Pla de mesures antifrau ja defineix un protocol d'actuació en cas d'alerta o sospita de frau, corrupció o conflicte d'interès, el Consell Comarcal entén que haurà d'ampliar l'aplicació d'aquest protocol a les alertes i/o sospites que es produeixin en el marc de qualsevol acció del Consell Comarcal.

Aquest protocol s'haurà d'adaptar, però al text definitiu de la Llei reguladora de la protecció de les persones que informin sobre infraccions normatives i de lluita contra la corrupció, encara per concretar.

4.6 CONFLICTES D'INTERÈS

4.6.1 Procés de gestió de conflictes d'interès

Els conflictes d'interès poden posar en risc la imparcialitat i objectivitat dels càrrecs electes i servidors públics d'una organització, així com la confiança pública en la institució. Són un element que afecta de manera transversal al sistema d'integritat.

Hi haurà conflicte d'interessos quan **l'exercici imparcial i objectiu de les funcions es vegi compromès per afinitat familiar, afectiva, política o nacional, interès econòmic o qualsevol altra raó directa o indirecta d'interès personal.**

Podem distingir tres tipus de conflicte d'interès: real, potencial i aparent:

- > El conflicte d'interès **real** es produeix quan la persona té un **interès particular** en una determinada decisió o discerniment professional, i es troba ja en **situació efectiva d'oferir aquest judici**. Ens trobem doncs davant d'un risc actual, present.
- > El conflicte d'interès **potencial** es produeix quan la persona té un **interès particular** que podria influir una determinada decisió des de la posició o càrrec que ocupa, en el moment en què **encara no es troba en la situació d'oferir el judici**. En aquest cas ens trobem davant d'un risc futur, que cal poder identificar a temps.
- > El conflicte d'interès **aparent** quan **no hi ha un interès particular** real o potencial, **però una tercera persona podria concloure, raonablement, que sí que existeix**. Ens trobem davant d'un risc reputacional, que es pot contrarestar facilitant la informació que per aclarir que l'aparença de conflicte d'interès no és real.

Els conflictes d'interès són un risc i, per tant, les mesures per a gestionar-los els trobem en l'esfera de l'**acció preventiva**.

Per tal de gestionar els conflictes d'interès, el Consell Comarcal del Vallès Occidental, entén que ha d'implementar **un protocol per tal que els càrrecs electes, personal eventual, comandament o tècnic/a de la corporació que estimi que existeix un conflicte d'interès aparent, potencial o real, que es podria entendre que pot esbiaixar o condicionar l'exercici de les seves funcions, pugi comunicar-lo.**

En conseqüència, qualsevol empleat o empleada pública, personal eventual o càrrec electe consideri que es troba en algun dels supòsits en què concorre una situació de conflicte d'interès, caldrà que procedeixi d'acord amb els **següents passos**:

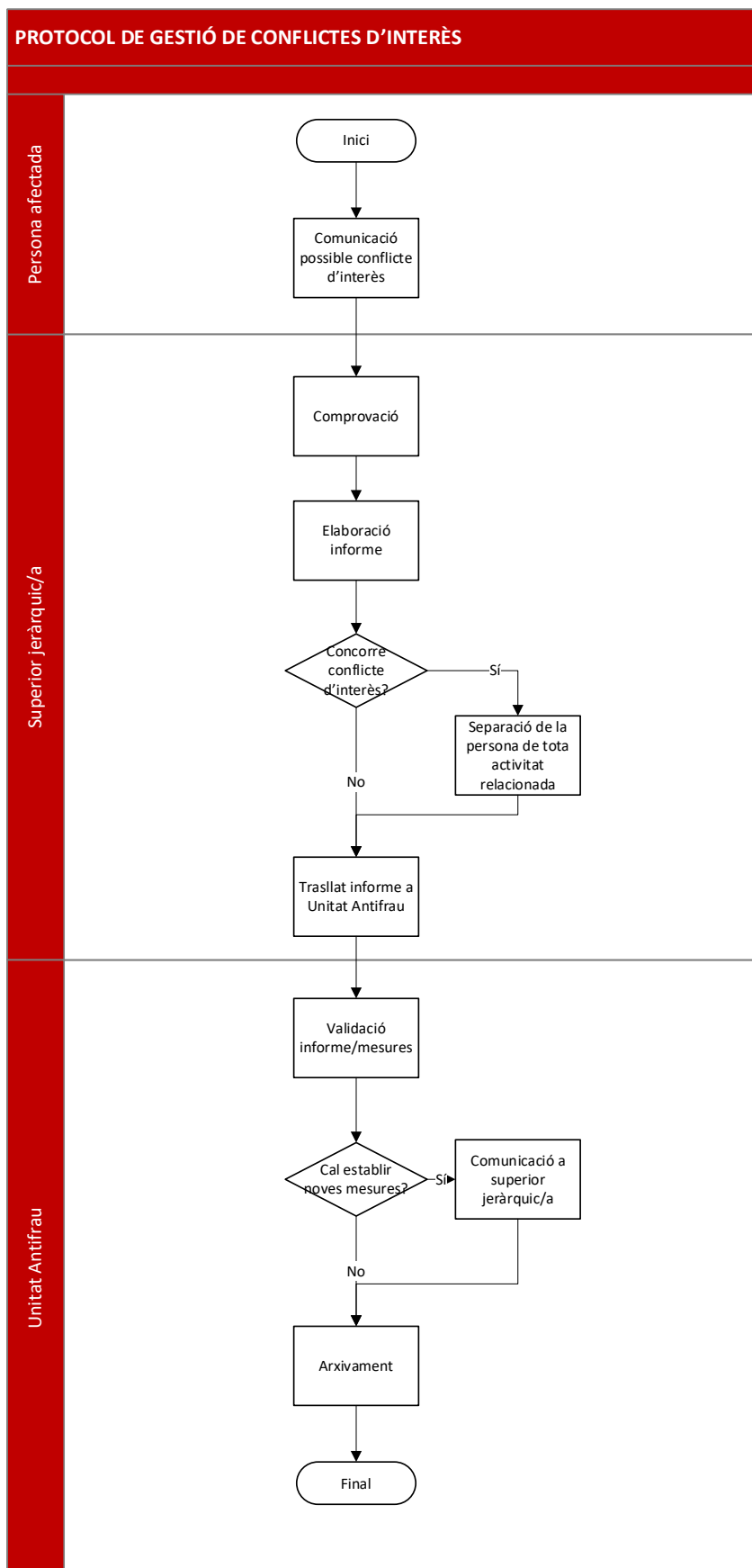
- 1 **Comunicació** al/la superior jeràrquic/a sobre l'existència del possible conflicte d'interès.
- 2 Realització de les **comprovacions** necessàries per part del/de la superior jeràrquic/a per

tal de determinar si efectivament existeix un conflicte d'interès.

- 3 Elaboració **d'informe** al respecte per part del/de la superior jeràrquic/a.
- 4 En cas de que el/la superior entengui que concorre conflicte d'interès, vetllarà perquè la persona **cessi tota activitat relacionada amb l'assumpte**, i realitzarà les actuacions pertinents perquè s'apliqui, l'art. 24 de la Llei 40/2015, de 1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic i la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de Transparència, Accés a la Informació pública i Bon Govern.
- 5 **Trasllat** de l'informe a la Unitat Antifrau per part del/la superior jeràrquic/a.
- 6 **Validació** de les mesures adoptades per part de la Unitat Antifrau i establiment de noves mesures en cas que es consideri oportú.
- 7 **Arxiu** de l'informe per part de la Unitat Antifrau.

Davant de qualsevol possible dubte, es podran adreçar consultes a la Unitat Antifrau, per tal de clarificar la concurrència o no d'una situació de conflicte d'interès.

A continuació es recull un diagrama amb el protocol presentat:

4.7 MAPA DE RISCOS

Un dels eixos centrals per a la implementació d'un sistema d'integritat és l'acompliment d'una avaluació del risc d'irregularitats en els si de les organitzacions.

El risc s'entén, d'acord amb la definició de l'Oficina Antifrau de Catalunya, com la **possibilitat de dany, lesió, pèrdua, responsabilitat** o altres efectes negatius causats per vulnerabilitats internes o externes de l'organització. Aquests riscos es donen davant la combinació de l'accés a recursos públics per part dels càrrecs públics i la seva capacitat de decisió sobre aquests.

L'anàlisi de riscos del sistema d'integritat s'articula a través d'un seguit de mapes dels riscos vinculats a l'acció comarcal i dels seus ens adscrits, que tenen per objectiu **ajudar els gestors i gestores públics a identificar quins són aquests riscos i a estimar la probabilitat d'ocurrència i quin pot ser el seu impacte en cas que es materialitzin**.

La identificació i avaluació del risc permet:

- > **Anticipar i estimar quin és el grau de vulnerabilitat** de l'organització davant de la possibilitat de materialització de riscos concrets, i activar alertes en cas d'un risc elevat;
- > **Reduir la probabilitat** que els riscos es materialitzin tot dissenyant i implementant mesures preventives;
- > Posar en marxa accions que a ajudin **minimitzar-ne les conseqüències** en cas que els riscos s'arribin a materialitzar.

El Consell Comarcal del Vallès Occidental ha prioritzat **quatre àmbits on la seva actuació genera escenaris de major vulnerabilitat** en termes d'integritat, vinculades a **tres mapes de risc diferenciats**:

1. Contractació²
2. Subvencions
3. Gestió de personal

4.7.1 Enfocament dels mapes de risc

Els mapes de risc elaborats **estructuren i ordenen els riscos més recurrents o probables**, sense intenció d'exhaustivitat i de manera genèrica. En aquest sentit, no constitueixen una proposta de detecció automàtica de situacions irregulars ni tampoc un sistema tancat i objectiu per valorar probabilitat i gravetat del risc.

² El catàleg de riscos de contractació està basat, en gran mesura, en els materials elaborats per l'Oficina Antifrau de Catalunya en la seva *Guia per a la integritat en la contractació pública*, disponible a: [Guia per a la integritat en la contractació pública | Oficina Antifrau de Catalunya](#)

De fet, l'avaluació del risc ha de permetre obrir un debat intern al si de l'ens al voltant d'aspectes qualitatius que són els que aporten valor al resultat final. El que es pretén, en definitiva, és posar a l'abast del Consell una **guia senzilla i pràctica per a prioritzar àrees de risc i accions a implantar**, en funció d'un sistema d'alertes de tipus semafòric, segons els nivells de risc identificats.

Amb aquesta finalitat, el mapa es concreta en:

- > Un llistat de **conductes que suposen pràctiques èticament discutibles, irregulars, fraudulentos o corruptes**, i que per tant, comporten un risc a la integritat pública municipal.
- > Un seguit d'elements de context que actuen com a **factors potenciadors** del risc en tant en quant propicien l'aparició i extensió de les conductes identificades. Aquests poden tenir a veure amb l'estil de lideratge, la cultura organitzativa, la vessant procedimental i organitzativa, i d'altres intangibles.
- > Un conjunt d'**accions que actuen com a mitgadores** del risc en cas que l'ajuntament les tingui implementades.

En absència d'accions per reduir la probabilitat o impacte del risc, parlem de **risc inherent**; però fins i tot amb l'aplicació d'accions mitgadores del risc, sempre que ens trobem davant de situacions caracteritzades per la capacitat de decidir sobre recursos públics, roman un nivell de **risc residual** que no és possible reduir a zero.

Estimació de la probabilitat i impacte com a vectors de l'avaluació del risc

El nivell de risc a la integritat es mesura segons dos vectors:

- > La **probabilitat** d'ocurrència d'un determinat risc;
- > L'**impacte o gravetat** que comporta la manifestació del risc, en cas que es materialitzi.

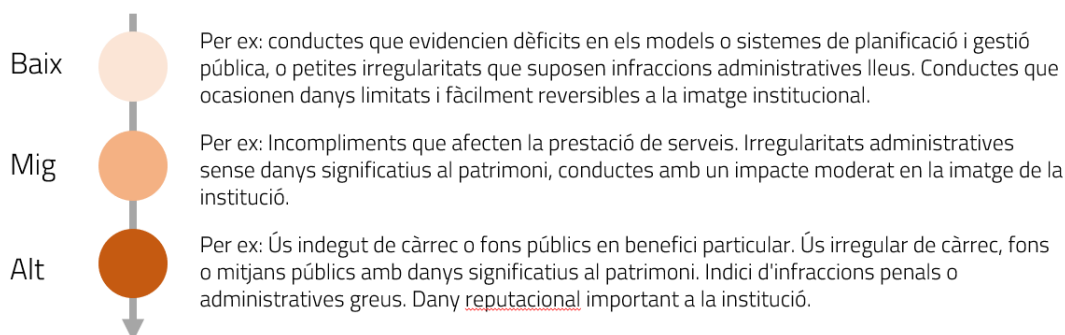

La **probabilitat d'ocurrència** resulta d'aplicar dues anàlisis complementàries: la **freqüència** en l'ocurrència, que es determina en funció de les vegades que ha ocorregut en el passat recent; i la **factibilitat** de materialització del risc, en funció de si s'aprecien factors potenciadors del risc i de si hi ha implantades accions mitgadores.

D'aquesta combinació es determina si la probabilitat és baixa, mitja o alta.

Probabilitat	Descripció	En base a freqüència	En base a factibilitat
Baixa	Es improbable que el risc es materialitzi.	No ha ocorregut en els darrers dos anys.	No s'aprecien factors potenciadors del risc, o concorren alguns factors potenciadors però hi ha implantades accions orientades a mitigar el risc.
Mitja	És possible que el risc es materialitzi.	Ha ocorregut almenys un cop l'any.	Concorren alguns factors potenciador del risc i no hi ha implantades accions mitigadores o hi ha dubtes sobre la seva eficàcia.
Alta	És altament probable que el risc es materialitzi.	Ha ocorregut diversos cops l'any.	Concorren diversos dels factors potenciadors del risc. No hi ha implantades accions mitigadores del risc o hi ha dubtes sobre la seva eficàcia.

D'altra banda, l'**impacte o gravetat** es mesura en una "escala de calor" en funció de les conseqüències derivades de la materialització del risc, principalment en termes d'**afectació patrimonial i dany a la imatge institucional** (interna i externa). L'impacte resultant serà baix, mig o alt.

El resultat de l'avaluació: la matriu de risc

Una vegada determinada la probabilitat i l'impacte, el nivell de risc s'establirà a partir d'una **matriu de risc** que combina aquests dos factors en una gradació en tres nivells de risc: risc baix, risc moderat, i alt risc.

		IMPACTE		
		Baix	Mig	Alt
PROBABILITAT	Baixa	BAIX	BAIX	MODERAT
	Mitja	BAIX	MODERAT	ALT
	Alta	MODERAT	ALT	ALT

Ordre de prioritats a l'hora d'implantar mesures mitigadores o preventives de les situacions de risc detectades

Finalment, a través d'aquesta mateixa matriu es determina un **ordre orientatiu de prioritat en l'acció correctiva o contingent** per part de l'ens local, amb la finalitat d'ajudar a prioritzar la dedicació de recursos des d'un punt de vista de cost-efectivitat.

Els nivells de prioritat son 4:

- 1**
Màxima prioritat
- 2**
Prioritat mitja-alta
- 3**
Prioritat mitja-baixa
- 4**
Prioritat baixa

La gradació en l'ordre de prioritats de l'acció municipal discrimina els riscos moderats que són resultat d'una combinació d'alt impacte i baixa probabilitat, de la resta de riscos de nivell moderat que presenten una probabilitat d'ocurrència mitja o alta, i situa els primers en un ordre de prioritats d'actuació menor.

		IMPACTE					
		Baix		Mig		Alt	
PROBABILITAT	Baixa	BAIX	4	BAIX	4	MODERAT	3
	Mitja	BAIX	4	MODERAT	2	ALT	1
	Alta	MODERAT	2	ALT	1	ALT	1

4.7.2 Metodologia d'avaluació del risc: passos a seguir per a la seva implementació

L'avaluació del risc implementada per part del Consell parteix d'uns mapes de risc tipus que formen part de la Guia per la implantació de Plans d'integritat de l'Associació Catalana de Municipis i Comarques.

Qui participa en el procés d'avaluació de riscos?

Aquesta avaluació es pot desenvolupar per part dels responsables de gestió de cadascun dels àmbits o, alternativament, a partir de sessions grupals de treball amb els equips i perfils tècnics i administratius que poden donar comptes de la situació de cadascun dels riscos en quant a probabilitat i impacte.

Quins són els passos a seguir per a avaluar el risc?

Un cop l'ens local ha definit qui ha de participar en el procés d'avaluació del risc, els passos a seguir en el si del grup de treball o per part del responsable d'avaluació del risc són els següents:

- > **Pas 1. Revisar els mapes de risc proposats per a adaptar** o afegir, si escau, riscos
- > **Pas 2. Identificar el nivell d'impacte** que tindria la materialització de cadascun dels riscos en la gradació plantejada. L'eina d'avaluació del risc inclou una proposta de nivell d'impacte per a cada risc, que en qualsevol cas haurà de ser revisat i validat en el moment de l'auto-avaluació.
- > **Pas 3. Definir el nivell de probabilitat** que es materialitzi cada risc segons la freqüència i factibilitat d'ocurrència.
- > **Pas 4. Calcular el nivell de risc** resultant per a cadascun dels riscos, en base a la matriu de risc.
- > **Pas 5. Establir la prioritats** d'actuació en base a la matriu de risc.
- > **Pas 6. Plantejar propostes i accions de millora** per als riscos que hagin resultat amb una major prioritats d'actuació.

El resultat de l'avaluació del risc ha de conduir a la definició de mesures d'actuació per tal de reduir el nivell de risc, principalment en aquells riscos identificats amb màxima prioritat, i prioritat mitja-alta.

Seguiment i actualització de l'avaluació del risc

El nivell de risc no és estàtic i de fet va variant en funció de múltiples factors vinculats a canvis en l'entorn i en els instruments de gestió pública. És per això que és necessari mantenir una **actualització dels mapes de manera anual**.

L'actualització de l'avaluació del risc pretén **revisar si la probabilitat d'ocurrència dels riscos ha patit alguna variació**, que en part podria estar motivada per l'aplicació de mesures derivades de l'avaluació prèvia. I, en concordança, determinar si el nivell de risc s'ha reduït o ha augmentat i actuar en conseqüència. Per altra banda, es podria incloure algun nou risc a la integritat en cas que s'hagi detectat la necessitat de monitoritzar-lo.

El seguiment de l'avaluació de riscos haurà d'incorporar el control de les mesures correctives que s'hagin desenvolupat i acordat al Pas 6 de la metodologia. D'aquesta manera, es documentarà el seguiment de la implementació de les mesures correctives iniciades arran de l'avaluació de riscos.

Aquesta revisió pot anar acompanyada de l'anàlisi de les banderes vermelles.

Òrgan encarregat d'impulsar les sessions d'avaluació dels riscos

Per tal de garantir que el seguiment i l'actualització de l'avaluació del risc es porta a terme de forma contínua en el temps, s'ha optat perquè sigui la **Unitat antifrau** del Consell Comarcal del Vallès Occidental l'òrgan que vehiculi la gestió de les sessions d'anàlisi de riscos i l'impulsor de les mesures derivades.

La composició i la resta de funcions de la Unitat antifrau es poden consultar a l'apartat "Marc organitzatiu del sistema d'integritat" del present document.

4.8 MARC ORGANITZATIU I ÒRGANS DEL SISTEMA D'INTEGRITAT

La construcció d'un sistema d'integritat requereix la **dedicació de recursos** econòmics i humans, a més de tecnològics. Aquesta dedicació de recursos requereix entre d'altres la **previsió i la implementació de solucions organitzatives** que permetin vehicular les diverses responsabilitats i tasques necessàries per a desplegar els diferents components que conformen el sistema d'integritat.

El Consell Comarcal del Vallès Occidental, amb la voluntat d'establir un sistema d'integritat robust, entén necessària la creació d'un seguit d'òrgans que portin a terme les diverses responsabilitats i tasques necessàries per a desplegar els diferents components establerts en aquest Pla. En concret, **el sistema d'integritat del Consell desplegarà els següents òrgans:**

- > Comissió del sistema d'integritat
- > Unitat Antifrau

- > Tècnic/a de seguiment i impuls

A continuació, s'estableix la **composició, desplegament, funcions i règim de reunions** dels òrgans que han de configurar el marc organitzatiu del Consell Comarcal del Vallès Occidental en matèria d'integritat:

Comissió de seguiment del sistema d'integritat

Composició: La Comissió Permanent acordarà la composició dels membres.

Desplegament: La Comissió de seguiment del sistema d'integritat està pensada per ser **l'òrgan garant del sistema**, del qual dependran en la resta d'òrgans

Funcions: La Comissió té la missió **d'impulsar l'ètica i la integritat al Consell i orientar en aquestes matèries al conjunt de l'organització**. S'encarrega del control, compliment i seguiment del Pla així com també del Codi ètic. Per a garantir l'acompliment d'aquestes missions, la Comissió té assignades les següents funcions:

- > Impulsar la construcció, seguiment i millora contínua del marc d'integritat a l'organització.
- > Proposar modificacions dels elements que integren el sistema.
- > Resoldre els dubtes, consultes i dilemes ètics a l'organització plantejats a través de la Bústia ètica.
- > Fer el seguiment del conjunt del Pla així com de l'aplicació del Codi Ètic
- > Promoure la difusió i comunicació interna i externa de les eines i recursos del sistema d'integritat.
- > Resoldre els dubtes, consultes i dilemes ètics si li són elevats pel tècnic/a de seguiment del Sistema
- > Promoure l'actualització, revisió dels elements inclosos en el Pla de forma ordinària o puntual per motius específics.

Amb tot, ha de ser un motor a l'organització que la faci avançar en les polítiques d'integritat, que en millori la seva aplicació i que pugui proposar nous projectes i avenços.

Reunions: El règim de reunions ordinàries de la Comissió pot ser anual.

Unitat antifrau

Composició: La composició de la unitat antifrau és la recollida en el document Pla de Mesures Antifrau: Estarà integrada per personal propi del Consell Comarcal del Vallès Occidental amb una especial capacitat per a desenvolupar funcions relacionades amb el control de legalitat i financer de l'activitat administrativa i, per tant, en la prevenció, detecció i persecució del possible frau.

Desplegament: La Unitat Antifrau s'ha de constituir amb l'aprovació del Pla de mesures antifrau. Es proposa establir dues fases en la implementació de la Unitat. En la primera fase, la Unitat ha d'estar dedicada exclusivament al Pla de mesures antifrau, i en la segona, podrà entomar la gestió de les alertes vinculades a la implementació de la Llei reguladora de la protecció de les persones que informin sobre infraccions normatives i de lluita contra la corrupció.

Funcions: La missió de la Unitat Antifrau seria la de garantir que el Pla de mesures antifrau s'aplica de forma satisfactòria, que es porta a terme un seguiment del mateix i que s'analitzen les alertes vinculades a Fons Next Generation. Les funcions serien:

- > Dissenyar les mesures que reforcin els mecanismes vigents per a la prevenció, detecció i correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interès en el marc del Pla de mesures antifrau.
- > Assegurar que les mesures antifrau que es defineixin en el citat Pla s'apliquen de manera sostinguda, i deixant evidència.
- > Gestionar les comunicacions o alertes de frau.
- > Obrir, incoar i resoldre expedients informatius en cas que les sospites o alertes siguin infundades o portar a terme les accions correctores en cas que procedeixi.
- > Fer la revisió de les mesures establertes al Pla de mesures antifrau.
- > Fer seguiment de les mesures vinculades a les sessions periòdiques de riscos aplicables al Pla de mesures antifrau.

Reunions: Dues tipologies de reunions. Les ordinàries, de caràcter anual, amb l'objectiu de revisar el Pla de mesures antifrau. I les extraordinàries, en cas d'una alerta o sospita de frau.

Tècnic/a de seguiment i impuls del sistema

Composició: El/la tècnica de seguiment i impuls del sistema serà una persona amb una visió transversal de tota la institució i amb capacitat i experiència en planificació estratègica.

Desplegament: Tenint en compte la importància de portar a terme el seguiment d'un sistema d'integritat, el/la tècnic/a hauria de desenvolupar les seves funcions des de l'inici de la implementació del full de ruta en matèria d'integritat.

Funcions: El/la tècnic/a té la missió de portar a terme el seguiment dels elements del sistema, programar les activitats que formen part d'aquest àmbit i realitzar la coordinació entre els òrgans del sistema. Concretament s'estableixen les següents funcions:

- > Donar suport a les accions de la Comissió de seguiment del sistema d'integritat
- > Gestionar l'operativa del dia a dia en l'àmbit d'integritat
- > Donar compliment a les directius de que estableixi la Comissió de seguiment del sistema d'integritat.

- > Ser receptor/a dels els dubtes, consultes i dilemes ètics i elevar-los a l'òrgan corresponent en cas necessari.
- > Fer un seguiment, avaluació i propostes de millora del seu funcionament i evolució, impulsar projectes de l'àmbit.
- > Coordinar-se amb altres serveis en la seva configuració (com ara recursos humans, serveis jurídics, participació...), elaborar possible documentació model, estar amatent a les novetats i innovacions en l'aplicació de sistemes d'integritat a l'administració local i comarcal, participar de xarxes i espais de col·laboració d'integritat i ètica pública, etc.
- > Impulsar les accions formatives i la comunicació interna i externa

4.9 INDICADORS D'ALERTA RÀPIDA: BANDERES VERMELLES

El seguiment de banderes vermelles és una **eina de detecció de senyals d'alarma, pistes o indicis de possibles situacions de frau**. La materialització d'una bandera vermella no implica l'existència de frau, i molts dels indicadors, per si sols, no són en absolut concloents respecte a una possible situació de frau, però en tot cas permeten generar alertes que poden ajudar a identificar una àrea, àmbit o activitat que necessita una atenció afegida per descartar o confirmar una situació de frau potencial.

Les banderes vermelles són un sistema d'indicadors que ha emprat el Consell Comarcal del Vallès Occidental en el marc del Pla de mesures antifrau, i en conseqüència, en la gestió dels fons europeus, i per tant, estan molt centrades en l'àmbit de la contractació pública.

Amb la inclusió d'aquests indicadors al Pla d'integritat, el Consell vol ampliar la difusió de les banderes vermelles a tota l'acció de la corporació i, d'aquesta manera, potenciar la detecció de situacions de risc al conjunt de la contractació pública comarcal.

Partint de la legislació europea i documentació de les institucions europees, es relacionen a continuació les banderes vermelles més utilitzades, classificades d'acord amb el que estableix el Ministeri d'Hisenda.

Banderes vermelles de situacions compatibles amb frau

Plecs esbiaixats a favor d'un licitador:

- > Presentació d'una única oferta o número anormalment baix de proposicions optant a una licitació.

- > Extraordinària similitud entre plecs rectors del procediment i productes o serveis del contractista guanyador.
- > Queixes d'altres licitadors.
- > Plecs amb prescripcions més restrictives o més generals que les aprovades en procediments previs similars.
- > Plecs amb clàusules inusuals o poc raonables.
- > El poder adjudicador defineix un producte d'una marca concreta enlloc d'un producte genèric.

Licitacions col·lusòries

- > L'oferta guanyadora és massa alta en comparació amb els costos previstos, amb les llistes de preus públics, amb obres o serveis similars o mitjos de la indústria, o amb preus de referència del mercat.
- > Tots els licitadors ofereixen preus alts de manera reiterada.
- > Els preus de les ofertes baixen bruscament quan nous licitadors participen en el procediment.
- > Els adjudicataris es reparteixen/tornen per regió, tipus de treball o tipus d'obra o servei.
- > L'adjudicatari subcontracta els licitadors perdedors.
- > Patrons d'oferta inusuals (per exemple, les ofertes tenen percentatges extraordinaris de rebaixa, l'oferta guanyadora està just per sota del llindar de preus acceptables, s'ofereix exactament el pressupost del contracte, els preus de les ofertes són massa alts, massa pròxims, massa diferents, números rodons, incomplets, etc.)

Conflicte d'interessos:

- > Favoritisme inexplicable o inusual d'un contractista o venedor en particular.
- > Acceptació contínua de preus alts i treball de baixa qualitat.
- > Una persona treballadora encarregada de contractació no presenta declaració de conflicte d'interessos o ho fa de forma incompleta.
- > Una persona treballadora encarregada de contractació declina un ascens a una posició que deixa de tenir relació amb adquisicions.
- > Una persona treballadora encarregada de contractació sembla tenir negocis pel seu compte.
- > Socialització entre una persona treballadora encarregada de contractació i un proveïdor de serveis o productes.
- > Augment inexplicable o sobtat de la riquesa o nivell de vida de la persona responsable de contractar en un ens públic.

Manipulació de les ofertes presentades

- > Queixes dels licitadors.
- > Manca de control i procediments inadequats de licitació.
- > Indicis de canvis a les ofertes després de la seva recepció.
- > Ofertes excloses per errors.
- > Un licitador és descartat per raons dubtoses.

- > El procediment no es declara desert ni es torna a convocar malgrat haver rebut menys ofertes que el nombre mínim requerit.

Fraccionament de la despesa

- > S'aprecien dues o més adquisicions amb un objecte similar efectuades a un adjudicatari idèntic per sota dels límits admesos per la utilització de procediments d'adjudicació directa o dels llindars de publicitat, o que exigirien procediments amb majors garanties de concurrència.
- > Separació injustificada de les compres, per exemple, contractes separats per mà d'obra i materials, estan ambdós per sota dels llindars de la licitació oberta.
- > Compres seqüencials just per sota dels llindars d'obligació de publicitat de les licitacions.

Seguiment de les banderes vermelles i detecció de riscos sistèmics o puntuals

A banda de ser un seguit d'indicadors que ens permetin aixecar una alerta en el moment que puguem detectar-ne la seva manifestació, **és convenient realitzar una revisió anual**, o cada dos anys, dels indicadors.

El seguiment de les banderes vermelles es pot realitzar per l'òrgan receptor de les comunicacions del canal de denúncies, o per un grup generat ad hoc, com ara un possible grup d'avaluació de riscos.

Per una banda, es pot realitzar una **revisió dels diferents indicadors i veure si algun d'ells presenta una incidència** recurrent i desperta una alarma o si, per contra, no s'ha produït cap circumstància que provoqui una alerta. És una revisió que pot acompanyar la dels mapes de risc, a mode de checklist addicional de cobertura.

A més, es pot realitzar un **control addicional consistent en la verificació d'alguns processos i expedients de contractació seleccionats** per l'òrgan o unitat encarregada de revisar les banderes vermelles per la seva importància o recurrència, de manera exhaustiva o bé per mostreig.

Com s'ha descrit, la materialització d'una bandera vermella no té perquè implicar l'existència de frau. Amb tot, **si efectivament es detecta una situació potencialment fraudulenta o de frau consumat, serà necessari que l'organització analitzi si es tracta d'una incidència sistèmica**, (que per tant posa en qüestió els processos i procediments de l'entitat així com els seus mecanismes de detecció de situacions de risc a la integritat), **o bé si es tracta d'una irregularitat o infracció puntual**.

4.10 ENS INSTRUMENTALS

El Consell Comarcal del Vallès Occidental compta entitats amb personalitat jurídica pròpia, en qualitat d'organitzacions instrumentals diferenciades i dependents. Com a integrants del sector públic del Consell Comarcal del Vallès Occidental, **aquests ens instrumentals estan subjectes al sistema d'integritat del Consell i les mesures que en aquest s'impulsen**.

La dificultat en aquest aspecte rau a fer partícips als diferents ens i les seves plantilles dels mecanismes implementats i, amb una perspectiva més global, de l'ètica, els valors i el bon govern que impregnen el sistema d'integritat.

Per tal de garantir que la seva inclusió i involucració dins del sistema d'integritat, caldrà, per part del Consell, posar especial atenció a les **activitats formatives, de sensibilització i de difusió destinades al personal d'aquests ens** i que s'han introduït en l'apartat "Formació, sensibilització i difusió" d'aquest document" del present document.

Fomentant la participació d'aquests ens en la construcció del sistema d'integritat es promou que des d'aquests ens instrumentals es portin a terme accions destinades a l'adaptació de les mesures implementades dins del marc del Pla d'integritat i en definitiva a crear un sistema més inclusiu.

Aquestes accions o mesures específiques, com pot ser la **realització de sessions d'avaluació de riscos** enfocats a les característiques concretes d'aquests ens dependents, han de contribuir a aconseguir amb un major arrelament del present Pla a totes les àrees d'acció del Consell, i a l'hora, ajuda a crear mesures més efectives pels objectius pretesos.

4.11 RISCOS EXTENS I GRUPS D'INTERÈS

El col·lectiu de càrrecs electes, així com els directius, es troba entre els que més es poden trobar confrontats amb situacions de risc en un ens local. En aquest capítol es desenvolupen uns riscos, els externs, en què els càrrecs electes i personal directiu hi tenen una exposició més sovintejada que la resta de servidors i servidores públiques.

L'ordenament jurídic, a través de la Llei de Transparència 19/2014, defineix els grups d'interès com a **persones físiques o jurídiques de caràcter privat** que fan actuacions de **participació activa** en polítiques públiques o en processos de **presa de decisions** amb la finalitat d'**influir en l'orientació d'aquestes polítiques** en defensa d'un **interès propi o de tercers, o d'un interès general**.

Convé destacar que si bé la Llei de de Transparència establí inicialment l'obligatorietat dels ens locals, i resta d'organismes públics de constituir un **registre de grups d'interès**, el Decret Llei 1/2017, de 14 de febrer crea un **registre interadministratiu d'abast territorial català** substituint l'obligació dels ens locals de crear-ne un de propi, basant-se en criteris d'eficiència de recursos, deguda la dificultat d'implantació de Registres amb base local i optant així doncs per un model de **gestió centralitzada** de registre a mans de la Generalitat. D'aquesta manera, s'opta per crear un registre únic per a les administracions catalanes, la Generalitat i ens locals, per bé que, per respecte a l'autonomia local, s'habilita a les administracions locals per crear-ne un de propi, si ho volen, amb la garantia del reconeixement recíproc d'actuacions, del principi d'inscripció única i de la interconnexió i la interoperabilitat registral.

El Registre de grups d'interès es constitueix amb la **finalitat de controlar i difondre les actuacions dels grups d'interès**, especialment de les reunions i audiències tingudes amb autoritats, càrrecs públics, membres electes o diputats, i de les comunicacions, els informes i altres contribucions amb relació a les matèries tractades Així doncs, s'estableix com a principi

de bon govern, la **transparència de les activitats oficials**, dels actes i decisions relacionats amb la gestió dels assumptes públics que tenen encomanats i de llur agenda oficial, als efectes de publicitat del Registre de grups d'interès.

En aquest sentit, el principi d'actuació relatiu a la transparència de les activitats oficials, dels actes i decisions relacionats amb els assumptes públics que tenen encomanats els alts càrrecs i de llur agenda oficial.

Els riscos externs són aquells que emanen de la **relació dels estaments municipals que tenen capacitat de decisió** sobre recursos públics, amb **agents externs** que intenten o poden intentar exercir una **influència** sobre el procés de **presa de decisió** en funció d'un **interès propi**. Els agents externs **poden estar registrats com a grups d'interès, o no**.

En el marc del projecte de definició d'una metodologia per a la implantació de plans integritat es van identificar els **agents externs**, els **àmbits d'interès** d'aquests i les **pautes que poden orientar la conducta dels servidors públics** en relació als riscos externs.

Vegem a continuació els **agents externs** que representen un interès particular o col·lectiu identificats:

- > Associacions empresarials, empreses i comerciants
- > Associacions empresarials, empreses i comerciants
- > Sindicats
- > Proveïdors de serveis, subministraments...
- > Organitzacions d'economia social i solidària
- > Grans empreses
- > Persones a títol personal (representant d'algun sector econòmic o social, etc.)

I, seguidament, els **principals àmbits d'interès** que poden tenir els agents:

- > Context de presa de decisions d'envergadura a nivell comarcal (per exemple, desplegament d'un servei)
- > Subvencions i accés a ajuts públics (peticions, compromisos)
- > Licitació de grans serveis d'àmbit comarcal
- > Prelació en la tramitació dels expedients
- > Obsequis i regals (simbòlics, significatius, àpats...)

4.12 TRANSPARÈNCIA

Amb l'aprovació de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, el Consell Comarcal del Vallès Occidental va incorporar i desplegar de forma sistemàtica els mecanismes i el conjunt d'eines per tal de donar compliment a la normativa. La Llei va permetre establir el marc i les condicions necessàries que van possibilitar aprofundir en la incipient gestió del canvi, la proactivitat pel que fa al retiment de comptes i afavorir la participació ciutadana, així com garantint l'accés a la informació per part de la ciutadania.

Actualment la institució es dota d'un conjunt de mesures que tenen com a finalitat contribuir al compliment de la Llei, de forma integral i transversal en totes les àrees de treball, així com també aportar valor afegit a la informació que genera el Consell Comarcal i oferir informació de qualitat amb la voluntat de continuar esdevenint un dels Consells Comarcals catalans amb més fort arrelament en la cultura de la transparència organitzativa.

L'any 2015 va ser un dels primers consells en obtenir el Segell Infoparticipa de qualitat i transparència de la informació, atorgat pel Laboratori de Periodisme i Comunicació per a la Ciutadania Plural de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB). Des de llavors l'ha revalidat ininterrompudament cada any.

També des de l'any 2015 el Consell Comarcal es dota d'una Comissió de Transparència i Bon govern amb la finalitat de portar a terme el seguiment de les mesures i activitats que es portin a terme en aquest àmbit.

Actualment disposa d'una nova web corporativa que aprofundeix en la facilitat d'accés a la informació i en la rendició de comptes, així com facilita la realització de tràmits on line.

Les mesures en matèria de transparència i qualitat de la informació s'entenen com a una part fonamental de l'organització i amb la seva incorporació al present Pla amplien la seva orientació i articulació dins del conjunt d'actuacions del sistema d'integritat.

- > Portal de transparència com a instrument per a garantir l'accés a la informació.
- > Cartes de serveis per tal de donar a conèixer i posar a disposició de la ciutadania el conjunt de serveis i recursos de l'entitat.
- > Sistema de videoactes del Ple i retransmissió dels plens en directe per You Tube
- > Implementació de noves eines i metodologies de recollida, anàlisi i valoració d'informació i indicadors rellevants.
- > Formació, informació i sensibilització en matèria de transparència per a persones treballadores de l'ens mitjançant accions específiques i/o la intranet.

4.13 RESPONSABILITAT SOCIAL CORPORATIVA

El Consell Comarcal del Vallès Occidental contempla, entre les seves prioritats, la promoció de la Responsabilitat Social en el si de l'organització com a instrument per avançar cap a una institució més compromesa social, econòmica i mediambientalment i que contribueixi a un desenvolupament sostenible.

El desplegament de polítiques de Responsabilitat Social contempla i implica, de forma integral i transversal, totes les dimensions de l'organització (bon govern, àmbit laboral, àmbit social, mediambient i àmbit econòmic), aportant valor afegit a l'actuació comarcal i complementant les obligacions jurídiques establertes.

El Pla de Responsabilitat Social Corporativa del que es preveu dotar la institució d'un full de ruta a mig i llarg termini que contempli un conjunt de mesures per a l'impuls, seguiment i desplegament progressiu d'actuacions de responsabilitat social d'acord amb els principis d'integritat i transparència, d'igualtat, transversalitat, corresponsabilitat, i sostenibilitat.

El Pla de Responsabilitat Social Corporativa incorporarà els elements del sistema d'integritat recollits en el present Pla, i partirà d'aquest com a marc per al desenvolupament d'actuacions, especialment, dins de la dimensió de bon govern.

5.- SEGUIMENT I REVISIÓ

El Sistema d'Integritat, com a instrument dinàmic, ha de preveure una revisió periòdica del seu funcionament i mesures. En aquest apartat s'introdueixen les **circumstàncies que poden produir la necessitat d'actualització del Sistema, l'òrgan encarregat de realitzar-ne la introducció i els seguiment, i la metodologia i periodicitat de la revisió.**

Aquestes **modificacions** poden venir propiciades o potenciades principalment per **quatre circumstàncies**:

En primera instància, **novetats legislatives**, és a dir, quan des de l'ordenament jurídic s'introdueixen novetats lligades a l'ètica pública o, en general, a la gestió de recursos públics que condicionen l'acció dels ens públics. Si bé aquestes novacions no han de ser el motor dels canvis del Pla d'integritat, sí que s'han de tenir en compte per tal que els conjunt dels elements s'integren en aquest Pla s'adeqüin i actuïn conforme l'ordenament jurídic vigent.

En segon lloc, les **dinàmiques organitzatives i el funcionament intern**. L'element organitzatiu és clau per la bona marxa dels instruments del sistema i la consolidació de la política d'integritat pública. En aquest sentit, en l'exercici pràctic de la seva gestió es poden detectar millores organitzatives o canvis que calgui introduir ja sigui en la configuració dels òrgans, les funcions de la persona referent en integritat, o l'articulació dels processos del Sistema d'integritat. Per altra banda, hi poden haver canvis organitzatius en el sí del Consell que propiciïn una revisió de l'arquitectura del sistema d'integritat, o es poden detectar nous riscos en matèria d'integritat o necessitats d'adoptar noves mesures o protocols que puguin implicar una reflexió al voltant de l'organització del Sistema.

En tercer lloc, la necessitat d'actualització pot venir propiciada per l'aflorament d'**esdeveniments o pràctiques puntuals o sistèmiques**. El fet de detectar febleses dins d'una organització vinculades, o no, a males praxis, pot portar a concloure que s'han d'introduir noves pràctiques, maneres d'organitzar-se o eines que garanteixin que el sistema d'integritat és un instrument d'utilitat en el futur.

Per últim, la introducció de **noves eines tecnològiques**. Cada vegada es fa més palès que la tecnologia aplicada a l'ètica pública és un recurs fonamental, tant a nivell qualitatiu, com quantitatiu, en la mesura que ens introdueix noves possibilitats en la introducció de mesures en matèria d'integritat. **A nivell** qualitatiu, per exemple, aquests nous instruments afavoreixen una major intercomunicació ciutadania-administració, que és la base per la construcció d'un sistema d'integritat obert, basat en els principis de participació i transparència. D'altra banda, a nivell quantitatiu, les novacions tecnològiques aplicades l'estudi de dades agregades, han d'obrir nous camins per les administracions a l'hora de prospectar accions vinculades amb la gestió de recursos.

L'òrgan encarregat de fer la **revisió i seguiment del Sistema d'integritat** del Consell Comarcal del Vallès Occidental és la **Comissió de seguiment del sistema d'integritat**. Com a garant del sistema, la Comissió ha d'impulsar l'ètica i la integritat al Consell i orientar en aquestes matèries al conjunt de l'organització i ha de vetllar per control, compliment i seguiment del Sistema d'integritat.

La revisió del Sistema d'integritat es pot produir tant en el moment que es produeixi la **detecció d'una de circumstància** introduïda a l'inici de l'apartat, com en el marc de les **reunions ordinàries** de la Comissió de seguiment del sistema d'integritat, o en d'altres iniciatives que es puguin donar al Consell Comarcal.

ANNEX I: Codi ètic i bon govern

Codi ètic i de bon govern del Comarcal del Vallès Occidental

NOVEMBRE DE 2022

Índex

1.- INTRODUCCIÓ	2
2.- OBJECTE.....	3
3.- ÀMBIT SUBJECTIU	4
4.- PRINCIPIS ÈTICS I DE BON GOVERN.....	4
5.- COMPROMISOS DE LES PERSONES D'APLICACIÓ	7
6.- SEGUIMENT	9
7.- RÈGIM SANCIONADOR.....	10
8.- APROVACIÓ I VIGÈNCIA	10

1. INTRODUCCIÓ

Els darrers anys l'ordenament jurídic s'ha dotat de diferents normes que regulen la forma d'actuar dels càrrecs electes a les administracions locals, que en garanteixen la transparència i l'accés a la informació i esdevenen cabdals per a l'obertura de les administracions, per mantenir la legitimitat de les institucions i per a la rendició de comptes.

Segons el preàmbul de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, una societat democràtica i la necessitat que els interessos públics siguin servits amb objectivitat, neutralitat i imparcialitat obliga que l'actuació dels servidors públics s'ajusti a uns paràmetres que garanteixin el compliment d'aquests principis, a través de codis de conducta i bones pràctiques que tenen com a destinataris els servidors públics.

Aquest Codi dona compliment al mandat previst en l'article 55.3 de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern i forma part dels elements del Pla d'Integritat del Consell Comarcal elaborat amb el suport de l'Associació Catalana de Municipis com a prova pilot dels Plans d'integritat dels consells comarcals.

En el procés de definició de l'estructura i els elements del sistema d'integritat, elaborat amb el suport i seguiment de l'ACM, s'ha detectat la necessitat d'actualitzar el Codi ètic i de bon govern del Consell Comarcal (2016) un cop aprovat el Pla de Mesures Antifrau i tenint en compte que des de llavors el Consell s'ha dotat d'altres instruments que recullen també preceptes relacionats amb la integritat, com el Pla d'Acollida de la institució, la Guia per a un llenguatge inclusiu, el Pla Intern d'Igualtat i el propi Pla de Mesures Antifrau.

El Pla de Mesures Antifrau aprovat pel Ple comarcal el setembre de 2022 estableix en el seu punt 5.3. l' "Actualització i revisió del Codi Ètic i de Bon Govern del Consell Comarcal del Vallès Occidental (2016) en el marc del Pla d'Integritat". Atesa la seva aprovació l'any 2016 i els canvis legislatius viscuts, es proposa la revisió i actualització del document en el marc de l'elaboració del Pla d'Integritat del Consell Comarcal del Vallès Occidental.

Per tal de fer la revisió del Codi s'ha seguit el Model de codi de conducta dels alts càrrecs locals proposat per la Xarxa de Governants Transparents de Catalunya (integrada per la Generalitat de Catalunya, el Consorci AOC, les diputacions de Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona, l'Àrea Metropolitana de Barcelona, i les entitats municipalistes ACM i l'FMC) constituïda amb l'objectiu de donar suport als ens locals en l'aplicació de la Llei 19/2014.

La Xarxa de Governants Transparents va elaborar un model de codi de conducta dels alts càrrecs de l'Administració local (2017) que pogués ser adoptat pels ens locals de Catalunya. Aquest codi, publicat al portal MUNICAT, conté els principis ètics i de bon govern a què s'han de sotmetre els alts càrrecs i les normes de conducta per les quals s'han de regir, que inclouen, a més d'uns compromisos generals, els compromisos en

relació amb els conflictes d'interessos i grups d'interès i els compromisos en relació amb la ciutadania.

El codi de conducta elaborat per la Xarxa de Governants Transparents de Catalunya es considera un instrument idoni per regular el comportament ètic dels alts càrrecs d'aquest ens local, així com per complir amb el mandat contingut a la Llei 19/2014.

Amb aquest Codi, el Consell Comarcal del Vallès Occidental estableix els principis ètics i el compromís dels càrrecs electes i tot el personal de la institució en el desenvolupament de les seves funcions. La seva finalitat és garantir una gestió política propera i compromesa amb la ciutadania i els municipis del Vallès Occidental i oferir mecanismes eficaços, democràtics i transparents en l'actuació comarcal.

El Codi ètic i de bon govern és un instrument jurídic de naturalesa reglamentària, i en conseqüència, s'adscriu al corpus normatiu. La naturalesa reglamentària del Codi implica que no es requereixi una adhesió voluntària al Codi, ja que els destinataris, és a dir, tots els servidors públics del Vallès Occidental, incloent-hi els dels seus ens dependents, n'estan subjectes de manera perceptiva.

2. OBJECTE

Aquest codi té dos **objectius fonamentals**:

- Establir els **principis ètics** que han de guiar l'actuació dels alts càrrecs i personal del Consell Comarcal del Vallès Occidental i del Consorci per a la Gestió de Residus del Vallès Occidental i les **normes de conducta** que se'n deriven.
- Determinar els **principis de bon govern** que han de servir per fomentar una millor actuació d'aquestes dues institucions.

Com a **objectius específics** es poden assenyalar els següents:

- Integrar la **dimensió ètica** en el funcionament del Consell Comarcal del Vallès Occidental i el Consorci per a la Gestió de Residus del Vallès Occidental
- Incorporar les estratègies d'actuació per a la consecució d'una democràcia real i efectiva, a través de la **participació ciutadana i del govern obert**.
- Definir les línies bàsiques que han de presidir la **gestió** comarcal.
- Reforçar els estàndards de **conducta** en l'exercici de les responsabilitats públiques.

3. ÀMBIT SUBJECTIU

El present codi és d'aplicació a tots i cadascun dels membres del Consell Comarcal del Vallès Occidental a tot el personal -inclosos càrrecs eventuais o de confiança si n'existissin- i al personal directiu, així com als membres electes i personal del Consorci per a la Gestió de Residus del Vallès Occidental com a ens depenent.

Per tant és d'aplicació a:

- Els representants electes: els 39 consellers i conselleres comarcals i els membres del Plenari del Consorci per a la Gestió de Residus del Vallès Occidental.
- Els titulars d'òrgans superiors i directius, segons la definició de la normativa en matèria de règim local. Atenent al que determina l'article 16 del Decret legislatiu 4/2003, de 4 de novembre, d'aprovació del Text refós de la Llei d'organització comarcal de Catalunya, es consideren alts càrrec els i les gerents dels consells comarcals.
- Tot el personal de la institució comarcal i el Consorci, així com el personal habilitat amb funcions de secretaria i intervenció.

Tanmateix, sense perjudici del què disposi la normativa general, el Consell Comarcal del Vallès Occidental adoptarà les mesures oportunes per tal que les entitats que no pertanyin al sector públic i que gestionin serveis de titularitat comarcal, sotmetin la seva actuació als principis recollits en aquest Codi.

4. PRINCIPIS ÈTICS I DE BON GOVERN

Principis ètics

Totes les persones subjectes a l'àmbit d'aplicació d'aquest Codi actuaran, en l'exercici de les seves funcions, d'acord amb els principis fixats en l'ordenament jurídic en vigor, a partir dels valors i principis democràtics i d'acord amb els principis següents:

1.- Respecte als **drets fonamentals** i les **llibertats públiques** i la **igualtat de tracte en les relacions amb les persones**.

2.- **Respecte a l'ordenament jurídic**.

3.- **Integritat i exemplaritat** com a criteris essencials en l'exercici del seu càrrec i en benefici exclusiu dels interessos públics.

4.- **Principi de proporcionalitat**, adoptant decisions de forma adequada a la finalitat que persegueixen, conciliant l'interès general amb el particular i evitant al màxim l'afectació de drets i llibertats públiques.

5.- Principis d'**imparcialitat, independència i neutralitat**, garantint les condicions necessàries per a una actuació independent i no condicionada per conflicte d'interessos i amb absència d'abús de poder.

6.- Principi d'**eficàcia, economia i eficiència**: vetllant sempre per l'interès general. Treballant per la inclusió i la cohesió social, així com per una distribució equitativa dels serveis en el territori.

7.- Dedicació al **servei públic i exemplaritat**: vetllat per la vocació de servei públic i l'exemplaritat en la realització del treball diari i dels propis actes i en el respecte als deures i les normes, fent del comportament professional del personal públic un model de referència vers la ciutadania.

8.- **Obertura, transparència i confidencialitat**: vetllar per la màxima difusió, publicitat i transparència de la informació fomentant així la participació informada de les persones en qüestions d'interès públic, però garantint la seguretat i la protecció de les dades a les que es té accés.

9.- **Credibilitat**: Sustentar la credibilitat en l'acompliment dels compromisos, en la qualitat dels serveis i en el rigor de la informació.

10.- **Sostenibilitat**: Adquirir el compromís amb la ciutadania per la lluita contra el canvi climàtic, la protecció del medi ambient i l'aplicació de criteris de sostenibilitat en general i, en especial, en l'ús del territori.

Principis de bon govern

- Satisfacció de l'**interès públic general**: actuar amb l'objectiu d'aconseguir la satisfacció dels interessos generals de la ciutadania, que es fonamenta en la imparcialitat i l'interès comú.
- **Transparència i rendició de comptes**: garantir la transparència de les actuacions i decisions i retre comptes per a garantir el dret de la ciutadania a una informació accessible i comprensible, d'acord amb el que preveu la Llei 19/2014 de transparència.
- **Participació**: facilitar mecanismes de participació i tenir en consideració les seves aportacions en l'adopció i la presa de decisions, així com en la introducció de mecanismes d'avaluació dels serveis i les polítiques públiques.
- **Qualitat**: assegurar la qualitat dels serveis prestats per garantir el compliment dels compromisos, tant pel que fa al procés com al resultat.
- **Accessibilitat i simplificació**: impulsar una administració accessible i receptiva a les peticions de les persones, mitjançant l'ús d'un llenguatge administratiu clar i comprensible i garantir l'equitat en l'accés als serveis, als recursos i a la informació sobre les matèries o els assumptes que els usuaris tinguin dret a conèixer, respectant sempre la protecció de dades i el dret a la privacitat.
- **Agilitat, eficàcia i eficiència**: actuar amb proporcionalitat, garantint el bon ús dels béns públics, i respondre amb agilitat les necessitats de la ciutadania per mantenir i enfortir la confiança dipositada mitjançant el sufragi universal.
- **Col·laboració i coordinació interadministrativa**: establir mecanismes de coordinació entre les administracions, i cercar i implantar fórmules d'integració d'informació i serveis.
- **Facilitar el control extern** de l'actuació de la corporació i col·laborar amb les administracions consultives i de control que els afectin.
- **Modernització i millora contínua**: impuls de mecanismes i procediments innovadors, especialment en l'ús de les tecnologies i partint d'una constant autoavaluació per detectar les mancances i corregir-les.
- Desenvolupament d'una **cultura ètica i d'integritat** en l'organització, que incorpori el vessant ètic en el seu desplegament normatiu i competencial, així com en la prestació dels serveis, impulsant una cultura del diàleg, pacte i consens.

- Garantir, facilitar i fer **complir el que estableixen les lleis** respecte les responsabilitats civils, penals, disciplinàries i la responsabilitat patrimonial dels empleats i empleades públics immersos en procediments judicials derivats de l'exercici de les seves funcions en la institució.
- Disposar d'un **control per a l'autenticitat**, la integritat i la veracitat de la documentació i la informació del Consell Comarcal com a base d'una bona gestió administrativa i d'un bon govern.
- Facilitar el desenvolupament d'un **bon entorn laboral** al Consell Comarcal i al Consorci, tot promovent la implicació dels treballadors i de les treballadores en els projectes comarcals i del Consorci i encoratjant-los en el desenvolupament de les seves tasques, facilitant la incorporació i la integració de les persones contractades mitjançant el Pla d'acollida vigent i promovent la formació continua.
- En el supòsit que existeixin, fer públics els **criteris i procediments de contractació** i/o nomenament dels càrrecs de lliure designació.
- Es treballarà per garantir la **pluralitat** en els mitjans comarcals d'informació i comunicació i facilitar espais de participació a tots els grups comarcals.

5. COMPROMISOS DE LES PERSONES D'APLICACIÓ

Compromisos en relació amb els conflictes d'interessos i grups d'interès

Existeix **conflicte d'interessos** quan concorren interessos públics i privats de tal manera que poden afectar l'actuació independent, objectiva, imparcial i honesta en l'exercici de les funcions i en la presa de decisions públiques.

Davant d'aquestes situacions, les persones subjectes a l'àmbit d'aplicació d'aquest codi han de seguir els principis següents:

- Actuar amb **independència** i sense condicions per conflicte d'interessos públics i/o privats, amb objectivitat i imparcialitat, sense prejudicis ni favoritismes.

- **Abstenir-se de participar** en els assumptes que tinguin un interès personal, directe o indirecte, i també d'utilitzar el seu càrrec i/o les prerrogatives institucionals per atorgar-se, a si mateixes i/o a terceres persones, qualsevol tipus de benefici, ni dur a terme cap tipus d'activitat privada que, directament o indirectament, entri en col·lisió amb els interessos públics.
- **No acceptar regals**, donacions de particulars i d'entitats públiques o privades, fora d'aquells regals de cortesia que li siguin lliurats per raó del seu càrrec. En aquests supòsits es faran públics, a través del portal de la transparència, els béns acceptats com a regals, i caldrà especificar el bé o regal acceptat, l'entitat o particular que l'ha lliurat i la seva destinació final. En cap cas podrà ser per a ús personal de l'alt càrrec o empleat públic.
- **No acceptar invitacions per a àpats ni per a esdeveniments** que no estiguin relacionats amb el seu paper institucional.
- Acceptar només el **pagament de viatges**, desplaçaments i allotjaments per part d'altres administracions públiques o d'entitats públiques dependents d'aquestes, universitats, o entitats sense ànim de lucre, quan hagin d'assistir convidades oficialment **per raó del càrrec** a una activitat relacionada amb les seves responsabilitats. Excepcionalment es podrà autoritzar l'acceptació del pagament de viatges, desplaçaments o allotjaments per part d'una empresa, entitat privada o un particular, en supòsits d'interès públic degudament justificats.
- Fer ús de **criteris objectius en la presa de decisions**, especialment en l'execució pressupostària, la concessió d'ajuts i subvencions, la contractació pública i la selecció de personal, i garantir que els processos es desenvolupen d'acord amb els principis de transparència, legalitat, publicitat, imparcialitat i objectivitat, incorporant-hi criteris de sostenibilitat i igualtat de gènere.
- **Publicar**, en el portal de la transparència, **les entrevistes, reunions o similars** que mantinguin amb persones físiques o jurídiques que siguin considerades **grups d'interès**, d'acord amb el que preveu la Llei 19/2014 de transparència, accés a la informació i bon govern i la normativa de desplegament.

Compromisos dels alts càrrecs i càrrecs electes

- Els càrrecs electes i personal eventual –en el supòsit que existeixi- hauran de formular, a l'inici del mandat i/o del nomenament, la **declaració de béns i drets patrimonials i de les activitats que es desenvolupen en el moment del nomenament**. Aquesta declaració, que estarà oportunament publicada al portal de la Transparència junt amb

les retribucions derivades de les funcions comarcals, i s'actualitzarà sempre que variïn les circumstàncies o els fets. Aquest compromís s'entén sens perjudici del compliment de les obligacions establertes en matèria d'incompatibilitats.

- Els càrrecs electes del grups comarcals tindran accés a tota la informació necessària referent als acords que s'han d'aprovar en els òrgans col·legiats dels que formen part, així com d'aquella informació que determini la llei. A més, el govern comarcal mantindrà les reunions periòdiques amb els grups de l'oposició per donar compte d'iniciatives i projectes i afavorir el consens en els afers públics.
- Es vetllarà pel compliment estricte de la legislació vigent en matèria d'incompatibilitats dels càrrecs electes i del personal directiu, evitant que els seus interessos personals entrin en conflicte amb els seus càrrecs públics.

Compromisos en relació amb la ciutadania

- **Proporcionar tota la informació** derivada de les actuacions en l'exercici de les seves funcions i competències **amb la màxima transparència**, mantenint únicament el secret o la reserva en els casos en què la Llei exigeixi la confidencialitat o en els que puguin resultar afectats drets o interessos de terceres persones, d'acord amb la normativa d'aplicació.
- **Mantenir la confidencialitat** i reserva respecte de la informació obtinguda per raó del càrrec, sens perjudici de les obligacions derivades de la normativa de transparència, i, en tot cas, sense obtenir cap avantatge propi ni aliè.
- **Gestionar els recursos** públics d'acord amb la legalitat pressupostària i les finalitats per a les quals s'han concebut, facilitant la **rendició de comptes**, i en compliment de l'obligació de respondre de les actuacions pròpies i de les dels òrgans que dirigeixen.
- Dissenyar estratègies i iniciatives que promoguin **el diàleg i la convivència** entre la ciutadania i facilitar la seva participació en la presa de decisions a través d'instruments de participació i col·laboració ciutadana en els assumptes públics.

6. SEGUIMENT

El seguiment del Codi Ètic i de conducta es portarà a terme en el sí de la Comissió de seguiment el Pla d'Integritat.

Es realitzaran revisions periòdiques i es proposaran les modificacions que siguin necessàries per mantenir actualitzat el Codi Ètic.

7. RÈGIM SANCIONADOR

El règim sancionador aplicable als alts càrrecs, en cas d'incompliment de les normes d'aquest codi, és el que s'estableix la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

8. APROVACIÓ I VIGÈNCIA

El Codi Ètic i de Bon Govern entrarà en vigor un cop transcorreguts quinze dies a comptar des de la seva publicació al Butlletí Oficial de la Província. El Consell Comarcal adoptarà les mesures necessàries per tal de garantir que aquest Codi Ètic disposi de la més àmplia difusió.

Es deroga el Codi Ètic i del Bon Govern del Consell Comarcal del Vallès Occidental, aprovat en sessió plenària de 21 de juliol de 2016, i publicat al Butlletí Oficial de la Província de Barcelona de 8 d'agost de 2016.